

Turvallisuusportaalin esiselvitys: aineistokartoitus

Elomaa, Juuso

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Turvallisuusportaalin esiselvitys: aineistokartoitus

Juuso Elomaa
Turvallisuusalan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Joulukuukuu, 2009

Juuso Elomaa

Turvallisuusportaalin esiselvitys: aineistokartoitus

Vuosi 2009 Sivumäärä 48

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoitus oli tehdä esiselvityksenä aineistokartoitus turvallisuusportaalia varten. Aineistokartoitus tehtiin olemassa olevasta viranomaisten verkko-pohjaisesta materiaalista. Raportissa kuvataan turvallisuusportaalin taustaa sekä aineistokartoituksen suunnittelu ja toteuttaminen vaiheittain. Lisäksi raportissa esitetään ajatuksia käytettävyyden huomioimisesta turvallisuusportaalin kehitystyössä ja sen kriteereistä. Aineistokartoituksen loppuraportti on sisällytetty tähän opinnäytetyöhön liitteenä.

Aineistokartoituksen työskentelymenetelmänä käytettiin systemaattista aineiston hakua. Kartoituksen kohteina olivat ministeriöiden ja niiden ylläpitämien tai tukemien palveluiden verkkosivut. Aineiston luokittelun työkaluksi luotiin luokittelurunko, jolla aineisto luokiteltiin yritysturvallisuuden osa-alueiden mukaan. Lisäksi aineisto jaoteltiin ministeriökohtaisesti. Aineistokartoituksen pohjalta tulee jatkumaan turvallisuusportaalihankkeen jatkotyöskentely.

Turvallisuusportaali on osa sisäisen turvallisuuden ohjelmaa, joka on hallituksen periaatepäätös. Yksi ohjelman erityistavoitteista on kilpailukyvyyn lisääminen yritysturvallisuutta parantamalla, ja yksi tavoitteen toimenpiteistä on yrityksille suunnatun turvallisuusportaalin luominen. Portaaliin on tarkoitus keskittää viranomaisten tiedot yritysturvallisuuden kehittämiseen ja parantamiseen vaikuttavista tuki- ja neuvontapalveluista niin sanotulla yhden luukun periaatteella. Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanosta vastaa sisäasiainministeriö.

Työn toimeksiantaja oli sisäasiainministeriön poliisiosasto, jolla on päävastuu turvallisuusportaalin toteuttamisesta. Tukea ja asiantuntemusta työn toteuttamisessa saatiin keskusrikospoliisilta ja Yritysturvallisuus EK Oy:ltä.

Juuso Elomaa

Preliminary report for the security portal: survey of the services

Year	2009	Pages	48
------	------	-------	----

The objective of this functional thesis was to produce a survey of the current services provided by the authorities for the security portal. The survey consisted of the web based services and information of the authorities. This report provides background for the security portal and a description of how the survey was planned and executed phase by phase. There is also pondering about the consideration of usability in the development of the security portal. The report of the survey of the services is included in this report as an appendix.

The working method used in this thesis was a systematic survey of the material. A categorization tool for the survey was created and it based on the sectors of corporate security. The tool was also used to group each service according to authorities of Finland.

The security portal is part of the Internal Security Programme. The Programme is a resolution of the Finnish Government that specifies the priorities, objectives and measures for the intersectoral development of internal security. One of the particular objectives of the Programme is boosting competitiveness by increasing business security. One of the measures of this particular objective is to create a security portal with concentrated information on support and advisory services for developing and improving business security.

The subject for the survey was given by the Operational Policing Unit of the Ministry of the Interior. The Ministry of the Interior is responsible for coordinating and harmonising the preparation and implementation of the Internal Security Programme. The Operational Policing Unit has the prime responsibility for development of the security portal. During the survey support and expert advice was received from The National Bureau of Investigation and the Office of Corporate Security of The Confederation of Finnish Industries EK.

Key words: Security portal, survey of the services, internal security programme

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Sisäisen turvallisuuden ohjelmasta	7
2.1	Yritysturvallisuuden merkitys yhteiskunnalle	7
2.2	Turvallisuusportaalin kuvaus	8
2.3	Viranomaisen määritelmä	9
3	Opinnäytetyön alkuvaiheet.....	9
3.1	Toimeksiantopalaveri.....	10
3.2	Projektin suunnittelu	11
3.2.1	Projektisuunnitelma	11
3.2.2	Työskentelymenetelmä	12
4	Aineistokartoituksen toteutus	15
4.1	Aineiston kerääminen	15
4.2	Aineistokartoituksen loppuraportti tuottaminen	17
4.3	Aineistokartoituksen palaute.....	17
4.4	Loppuraportin viimeistely palautteen pohjalta	18
5	Portaalin käytettävyyden pohdintaa.....	19
5.1	Käytettävyyden kriteerejä.....	19
5.2	Ajatuksia portaalin sisällön esittämisestä	22
6	Pohdintaa opinnäytetyöstä	23
	Lähteet	24
	Kuvaotsikkoluettelo	26
	Liitteet.....	27

1 Johdanto

Tämä on kuvaus toiminnallisen, projektiluontoisen opinnäytetyöni, turvallisuusportaalin aineistokartoituksen toteuttamisesta. Työ tehtiin esiselvitystyönä turvallisuusportaalihanketta varten. Turvallisuusportaali on osa sisäisen turvallisuuden ohjelmaa, jonka tavoitteena on tehdä Suomesta Euroopan turvallisin maa vuoteen 2015 mennessä. Turvallisuusportaalin on tarkoitus toimia yritysturvallisuuden tieto-, neuvonta- ja tukipalvelupankkina yrityksille. Portaalissa käytetään pääasiassa viranomaispohjaista tietoa. Tällä halutaan taata tiedon objektiivisuus ja luotettavuus. Mukana on myös muutama luotettava lähde viranomaisaineiston ulkopuolelta.

Aineistokartoituksen tarkoitus oli tuottaa selvitys olemassa olevasta viranomaisten verkkopohjaisesta aineistosta. Kartoitusta varten luotiin työkaluksi luokittelurunko, joka pohjautui yritysturvallisuuden osa-aluejakoon. Lisäksi työkalulla jaoteltiin aineisto ministeriökohtaisesti. Aineistokartoituksen loppuraportti on tässä työssä liitteenä.

Kartoitusprojektin kuvaamisen lisäksi tässä työssä on pohdittu käytettävyyden merkitystä verkkopalvelulle ja nostettu esiin käytettävyyden kriteerejä. Käyttäjän näkökulmasta käytettävyys on yksi tärkeimmistä ominaisuuksista verkkopalvelussa (Valtionvarainministeriö 2007, 22).

Työ tilaaja oli sisäasiainministeriön poliisiosaston poliisitoimintayksikkö, jolla on päävastuu turvallisuusportaalihankkeen toteuttamisessa. Poliisitoimintayksikkö vastaa muun muassa yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä rikostorjuntaan ja poliisitutkintaan liittyvästä strategisesta suunnittelusta (Poliisi). Sisäasiainministeriö puolestaan vastaa koko sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanosta.

Kartoitusta tehtäessä asiantuntija-apua, tukea ja neuvoja saatiin keskusrikospoliisilta ja Yritysturvallisuus EK Oy:lta.

2 Sisäisen turvallisuuden ohjelmasta

”Sisäisen turvallisuuden ohjelma on hallituksen periaatepäätös, jossa määritetään poikkihallinnollisesti sisäisen turvallisuuden kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet. Ohjelman tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisimaa maata vuonna 2015. Tavoitteen saavuttamiseksi hallitus määrittää sisäisen turvallisuuden ohjelmassa poikkihallinnolliset tavoitteet, strategiset linjaukset ja toimenpiteet, joita eri hallinnonalat toteuttavat. Järjestöt ja elinkeinoelämä osallistuvat ohjelman toimeenpanoon”. (Sisäasiainministeriö 2008b, 4-5.) Ohjelma sisältää 74 toimenpidettä sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi.

”Sisäisellä turvallisuudella tarkoitetaan sellaista yhteiskunnan tilaa, jossa jokainen voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista sekä turvallisesta yhteiskunnasta ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista ja suomalaisen yhteiskunnan taikka kansainvälistyvän maailman ilmiöistä tai muutoksista johtuvaa pelkoa tai turvattomuutta”. (Sisäasiainministeriö 2008b, 5.)

Sisäisen turvallisuuden keskeisiksi haasteiksi ohjelmassa on määritelty syrjäytyminen, tapaturmien määrä, väestöryhmien väliset suhteet, väkivalta, suuronnettomuudet, yhteiskunnan haavoittuvuus, rajat ylittävä rikollisuus, tietoverkkorikollisuus, terrorismi ja väkivaltainen radikalisoituminen (Sisäasiainministeriö 2008b, 5-13). Jokainen edellä mainittu haaste koskettaa eri tavoin myös yritysturvallisuutta. Esiin voidaan nostaa erityisesti tapaturmien määrä (työtapaturmat), rajat ylittävä rikollisuus (laillista liiketoimintaa hyväksikäyttävä järjestäytynyt rikollisuus) ja tietoverkkorikollisuus (yritysvakoilu, petokset, vahingonteko yms.).

2.1 Yritysturvallisuuden merkitys yhteiskunnalle

”Turvallisuuskysymyksillä on tärkeä asema suomalaisen elinkeinoelämän ja sitä kautta yhteiskunnan kilpailukyvyn kannalta. Tähän näkökulmaan ei ole kuitenkaan kiinnitetty vielä riittävästi huomiota osana sisäistä turvallisuutta. Voimakkaasti kansainvälistyvässä taloudessa yhteiskunnan hyvä kilpailukyky on edellytys yritysten kasvuille. Se vaikuttaa yritysten sijoituspäätöksiin ja luo perustan kansakunnan hyvinvoinnille.” (Sisäasiainministeriö 2008b, 34.)

Sisäisen turvallisuuden ohjelman valmisteluun osallistuneen ja kilpailukyvyn lisäämistä yritystoiminnan turvallisuutta parantamalla pohtinut asiantuntijaryhmä toteaa loppuraportissaan, että turvallisuus on kunnalle ja yrityksille merkittävä kilpailukykytekijä. Yritysturvallisuuden nykytilan selvityksen mukaan yksi ongelma on se, että erityisesti pienet yritykset eivät saa riittävästi tietoa toimintaansa ja toimintaympäristöönsä liittyvistä turvallisuusriskeistä. Lisäksi viranomaiset eivät saa tarpeeksi tietoa yrityksiin kohdistuvista uhkista, koska tieto ja tilastointi ovat hajanaisia. (Sisäasiainministeriö 2008a, 3-4.). Muita haasteita yritysturvallisuudelle

asettavat tietoturvallisuus, riskienhallinta, yritysten turvallisuussuunnitelmien puute, henkilöturvallisuus ja kansainvälinen rikollisuus kaikkine muotoineen (petosrikokset, pimeä työvoima, varkaus-, murto- ja ryöstörikollisuus ja niin edelleen). Raportin tehnyt asiantuntijaryhmä ehdottaakin, että yhteiskunta edistäisi yritysten turvallisuuskulttuurin kehittämistä luomalla viranomaisten keskitetyn palvelupisteen, turvallisuusportaalin (Sisäasiainministeriö 2008a, 22).

Yritystoiminnan turvallisuus on Suomen tärkeä kansallinen kilpailuetu. Se voi olla yrityksille peruste sijoittua Suomeen, sillä turvallinen ympäristö lisää investointeja ja on matkailuelinkeinon kehittymisen kannalta tärkeää. Päinvastaisella tilanteella, jossa rikollisuus ja turvattomuus ovat vallitsevia ongelmia, on kielteinen vaikutus yritysten toimintailmapiiiriin. Tämä voi heijastua edelleen kielteisesti liikevaihtoon ja rekrytointiin sekä aiheuttaa lisäkustannuksia. Turvallinen toimintaympäristö näkyy positiivisesti yrityksen kustannuksissa ja henkilöstön viihtyvyydessä ja hyvinvoinnissa. (Sisäasiainministeriö 2008a, 20.)

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa kilpailukyvyn lisääminen yritystoiminnan turvallisuutta parantamalla on yksi ohjelman erityistavoitteista, ja sen toteuttamiseksi ohjelmassa esitetään neljää toimenpidettä. Yksi näistä toimenpiteistä on yrityksille ja organisaatioille suunnattu turvallisuusportaalit.

2.2 Turvallisuusportaalin kuvaus

Yritysturvallisuuden kannalta yhteiskunnan tukitoimintojen puute ei ole ongelma. Eri tukimuotoja löytyy runsaasti, mutta niiden suuri määrä ja hajanaisuus heikentävät niiden hyödynnettävyyttä (Sisäasiainministeriö 2008a, 22). Tämän tilanteen korjaamiseksi on tarkoitus luoda viranomaisten palvelupiste, turvallisuusportaalit.

”Portaaliin on tarkoitus keskittää viranomaisten tiedot yritysturvallisuuden kehittämiseen ja parantamiseen vaikuttavista tuki- ja neuvontapalveluista. Niiden keskeinen sisältö kuvataan ja yhteyspisteet sekä mahdollisuudet lähettää yhteydenottopyyntö viranomaisille tuodaan esille. Portaalia voidaan käyttää myös yritysten ja elinkeinoelämän toimintaa koskevien uhkarvioiden ja tilannekuvien jakamiseen.” (Sisäasiainministeriö 2008b, 34.) Näin olisi mahdollista saada yrityksille tietoon sekä perus- että ajankohtaista eli niin sanottua ilmiötietoa liittyen yritysturvallisuuteen. Teknisesti turvallisuusportaalit toteutetaan osana sisäasiainministeriön portaalihanketta.

Turvallisuusportaalin tarkoituksena on toimia niin sanotulla yhden luukun periaatteella. Yritykset voisivat täten olla mahdollisimman toimivasti olla yhteyksissä eri viranomaisiin ja saada useamman viranomaisen tarjoamia palveluita jopa yhdellä kertaa (Sisäasiainministeriö 2008a,

22). Yhden luukun periaatteen kautta on mahdollista myös havaita päällekkäisyyksiä viranomaisten tarjoamissa tukimuodoissa, jolloin tuki- ja neuvontapalveluita on mahdollista kehittää tehokkaammiksi.

Päävastuun turvallisuusportaalihankkeesta kantaa sisäasiainministeriö. Mukana ovat lisäksi valtioneuvoston kanslia, sosiaali- ja terveysministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, Tullihallitus, Viestintävirasto, alueelliset pelastuslaitokset, Suomen Kuntaliitto ja Keskuskauppakamari.

Hankkeen valmistelua varten asetetaan työryhmä, jossa on edustettuna sisäasiainministeriön poliisiosasto ja pelastusosasto, keskusrikospoliisi, puolustusministeriö, suojelupoliisi, viestintävirasto ja Elinkeinoelämän keskusliitto. Työn ensimmäisessä vaiheessa selvitetään turvallisuusportaalin kohderyhmä. Työn ensimmäisen vaiheen päätteeksi valmistuu raportti, joka sisältää ehdotuksen turvallisuusportaalin toteuttamisesta. Hankkeen toisessa vaiheessa valmistellaan suunnitelma portaalin käytännön toteuttamiseksi sekä suunnitelman portaalin rahoittamiseksi. Aikataulullisesti ensimmäinen vaihe on suunniteltu valmistuvaksi vuoden 2009 loppuun mennessä, toinen vaihe puolestaan vuoden 2010 aikana ja kolmas vaihe vuonna 2015. (Sisäasiainministeriö 2009, 67)

2.3 Viranomaisen määritelmä

Nyky-suomen sanakirjan (1992, 541) mukaan viranomainen tarkoittaa ”yhden tai useamman henkilön muodostama valtion tai muun julkisen yhteisön elin, jonka tehtävänä on jonkin määrräalan julkisten asiain toimittaminen”. Tässä työssä viranomaisilla viitataan ministeriöihin, jotka edustavat valtiota.

3 Opinnäytetyön alkuvaiheet

Opinnäytetyön aihetta tarjottiin turvallisuusalan opiskelijoille Laurea-ammattikorkeakoulun sähköpostin välityksellä. Aihe herätti mielenkiintoni ja ilmoitin yliopettaja Harri Koskenrannalle halukkuudestani tehdä opinnäytetyöni tarjotusta aiheesta. Koskenranta ilmoitti aiheen olevan vapaa ja ohjeisti ottamaan yhteyttä Sisäasiainministeriön poliisiosastossa toimivaan ylikomisario Tommi Reeniin.

Sisäasiainministeriö vastaa sisäisen turvallisuuden ohjelman valmistelun ja toimeenpanon koordinoinnista ja yhteensovittamisesta (Sisäasiainministeriö 2008b, 4) ja ylikomisario Reen on turvallisuusportaalihankkeen vastuuhenkilö sisäasiainministeriön poliisiosastolla (Koskenranta 2009; Sisäasiainministeriö 2009, 68). Lähetin Reenille sähköpostiviestin ja ilmoitin halukkuudestani tehdä opinnäytetyöni tarjotusta aiheesta. Reen vastasi ja sovimme aloituspa-

verin pitämisestä mahdollisimman pian, jotta toimeksiantoa saataisiin selvitettyä ja projekti aloitettua. Aikataulujen sovittamisen myötä palaveri saatiin sovittua pidettäväksi 11.3.2009.

3.1 Toimeksiantopalaveri

Palaverissa 11.3.2009 läsnä olivat itseni lisäksi Tommi Reen, sisäasiainministeriön poliisiosaston tietohallintapäällikkö Tapani Hämäläinen, rikostarkastaja Kimmo Markkula keskusrikospoliisista ja yritysturvallisuustoimiston päällikkö Kalevi Tiihonen Elinkeinoelämän keskusliitosta. Palaverin tarkoituksena oli taustoittaa työtä ja antaa tarkempi toimeksianto minulle. Tapauksissa käsiteltiin turvallisuusportaalin tavoitteita ja kartoituksen sisältöä, rajauksia ja tietolähteitä. Käsiteltyjä asioita avaan tarkemmin tässä luvussa.

Turvallisuusportaalin päätavoitteena on toimia luvussa 2.2 kuvatulla tavalla viranomaisten tiedon pankkina ja lähteenä yrityksille, eli tieto liikkuisi viranomaisilta yrityksille ja päinvastoin. Tiedon saamisen kehittämisenä on tarkoitus saada yritysturvallisuutta koskettavaa tietoa ja oikeita käytäntöjä tehokkaammin yritysten tietoon ja käyttöön. Lisäksi viranomaisten olemassa olevia tietopankkeja saataisiin hyötykäyttöön ja yhteydenotto viranomaisiin muodostuisi yrityksille helpommaksi. Yhteydenoton helppoudella pyritään alentamaan yritysten kynnystä ilmoittaa heitä vastaan kohdistuneista rikkomuksista. Näin saataisiin tehokkaammin viranomaisten tietoon yrityksiin kohdistuvia rikoksia.

Turvallisuusportaalin esiselvityksenä tehtävä aineistokartoitus rajattiin palaverissa viranomaisedustajien toimesta koskemaan ”yritysturvallisuuden osa-alueita koskevaa, viranomaistoiminnan piirissä tuotettua turvallisuustietoa” (Tiihonen 2009a). Tällä rajauksella haluttiin sulkea pois ”ulkopuolinen” tieto, jonka objektiivisuudesta ei voida varmistua. Viranomaisten tuottama tieto nähtiin puolueettomana, luotettavana ja luonnollisena tietopohjana portaaliin tulevalle aineistolle. Tieto rajattiin myös koskemaan vain viranomaisten julkista tietoa, joista syystä, että opinnäytetyöt ovat julkisia asiakirjoja (Laurea Fakta 2008, 70). Palaverissa ei kuitenkaan suljettu pois tiettyjen ulkopuolisten lähteiden mukaan ottamista. Esimerkkeinä mainittakoon Finnsecurity ja ASIS Finland. Palaverin osanottajien mukaan portaali voi tulevaisuudessa mahdollisesti tarjota luottamuksellistakin tietoa, mutta tässä vaiheessa hanketta se ei ole vielä ajankohtaista.

Itselleni yksi oleellisimpia kysymyksiä ennen toimeksiantopalaveria oli, mistä aineistona toimivaa viranomaismateriaalia on hankittavissa. Palaverissa selveni, että portaali tulee olemaan verkkopohjainen, ja siksi tietolähteiden kartoitus rajattiin koskemaan ministeriöiden verkkosivuja ja ministeriön tukemia tai ylläpitämiä verkkopalveluita. Käytännössä tämä tuli tarkoittamaan ministeriöiden verkkosivujen tarjoamien tai tukemien tietojen, palveluiden ja tiedostojen läpikäymistä ja määrittelyä. Näiden lisäksi portaaliin tultaisiin liittämään sisäisen

turvallisuuden ohjelman toimeenpanossa jo aikaisemmin valmistuneita hankkeita, kuten esimerkiksi yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden tilannekuvat, yritysten ja organisaatioiden rikos-torjuntamalli ja hävikintorjuntaohjelma (Tiihonen 2009a).

Palaverissa käsiteltiin hieman myös turvallisuusportaalin teknisiä ratkaisuja. Portaali tulisi olemaan osa sisäasiainministeriön portaalihanketta ja siitä tehtäisiin osa sisäasiainministeriön ekstranettiä.

Toimeksiantonani oli tehdä esiselvitys olemassa olevasta viranomaismateriaalista osana turvallisuusportaalihankkeen toteutuksen ensimmäisestä vaihetta. Kartoitettava aineisto rajattiin koskemaan verkkopohjaista materiaalia. Opinnäytetyön ohjausryhmän kokoonpanoksi päätettiin palaverissa Reen, Tiihonen ja Markkula. Työn toteutustapaa tai lopputuotosta ei tarkasti määritelty. Lopputuotoksena haluttiin työ, johon on koottu viranomaisten olemassa oleva, yritysturvallisuutta koskeva aineisto. Aikataulullisesti määriteltiin, että aineistokartoitus valmistuisi vuoden 2009 kesän aikana.

3.2 Projektin suunnittelu

Projekti on Vilkan & Airaksisen (2003, 48) määritelmän mukaan tavoitteellinen, tietyn ajan kestävä prosessi, joka voi olla osa isommasta hankkeesta. Turvallisuusportaalin aineistokartoitus sopii tähän projektin määritelmään. Sillä on tavoite (olemassa olevan viranomaisaineiston kartoitus), se kestää tietyn ajan (vuoden 2009 kesä) ja se on osa isompaa hanketta (turvallisuusportaali).

Projektityyppinen opinnäytetyö sisältää myös väliraportin tai -raportit sekä loppuraportin (Vilka & Airaksinen 2003, 49) Asetin projektin välitavoitteeksi aineiston kartoittamisen toteuttamisen. Kävisin viranomaisten verkkosivut läpi, kartoittaisin hyödynnettävissä olevan aineiston ja luokittelisin sen. Aikaansaannoksista tekisin koontiraportin, joka toimisi väliraporttina ohjausryhmälle.

Väliraportti osoittaisi työskentelyn siihenastiset aikaansaannokset, eli kartoitetun aineiston. Väliraportista saadun palautteen avulla kartoitusta voisi kehittää kattavammaksi ja/tai laajemmaksi. Loppuraportin tavoitteena olisi kattava selvitys olemassa olevasta viranomaisten verkkopohjaisesta materiaalista.

3.2.1 Projektisuunnitelma

Lähtökohtana turvallisuusportaalille (ja siten aineistokartoitukselle) ovat yritysturvallisuus-kulttuurin edistämisen haasteet. Eri tukimuotojen määrä ja hajanaisuus heikentää niiden hyö-

dynnettävyyttä (Sisäasiainministeriö 2008a, 22). ”Ongelma on juuri siinä, että tällaista keskitettyä yritysturvallisuusportaalia ei vielä ole olemassa” (Tiihonen 2009c). Aineistokartoitus tulee olemaan osa turvallisuusportaalihankkeen edistymistä.

Projektin tavoitteena on tehdä aineistokartoitus olemassa olevasta, yritysturvallisuutta koskevasta viranomaisten verkkopohjaisesta materiaalista. Kartoitus tehdään esiselvityksenä turvallisuusportaalihankkeen ensimmäistä vaihetta varten. Kartoitettava aineisto on rajattu koskemaan verkkopohjaista aineistoa. Ohjausryhmän näkemyksien pohjalta päätetään ulkopuolisten lähteiden mukaan ottamisesta.

Aineistokartoituksen kohderyhmäksi määrittyi luvussa 2.2 mainittu työryhmä, joka asetetaan hankkeen valmistelua varten. Aineistokartoitus toimisi pohjatyönä työryhmälle, jonka työskentely tapahtuisi esiselvityksen perusteella (Koskenranta 2009). Työryhmässä on edustettuna useat eri viranomaiset ja elinkeinoelämä. Työryhmä tuottaa ehdotuksen turvallisuusportaalin toteuttamisesta (Sisäasiainministeriö 2009, 30-31).

Projektin vaiheet määritin viiteen eri vaiheeseen.

1. Ensimmäisenä vaiheena on päättää työskentelymenetelmä, jolla viranomaisten verkkosivuja käydään läpi. Aineistolle on myös luotava luokittelurunko, jolla aineisto luokiteltaisiin.
2. Toisena vaiheena on suorittaa ensimmäinen ja mahdollisimman kattava aineistokartoitus käyttäen hyväksi luokittelurunkoa.
3. Kolmantena vaiheena luodaan väliraportti aineistokartoituksen tuloksista ohjausryhmälle ja palautteen pohjalta aineistokartoitusta kehitetään ja mahdollisesti laajennetaan.
4. Neljäntenä vaiheena on luoda kirjallinen loppuraportti ohjausryhmälle, jossa esitetään aineistokartoituksen tulokset eli kartoitettu olemassa oleva, yritysturvallisuuteen liittyvä viranomaisaineisto luokiteltuna.
5. Mahdollisena viidentenä vaiheena kehitetään aineistokartoitusta edelleen loppuraportista saadun palautteen pohjalta.

3.2.2 Työskentelymenetelmä

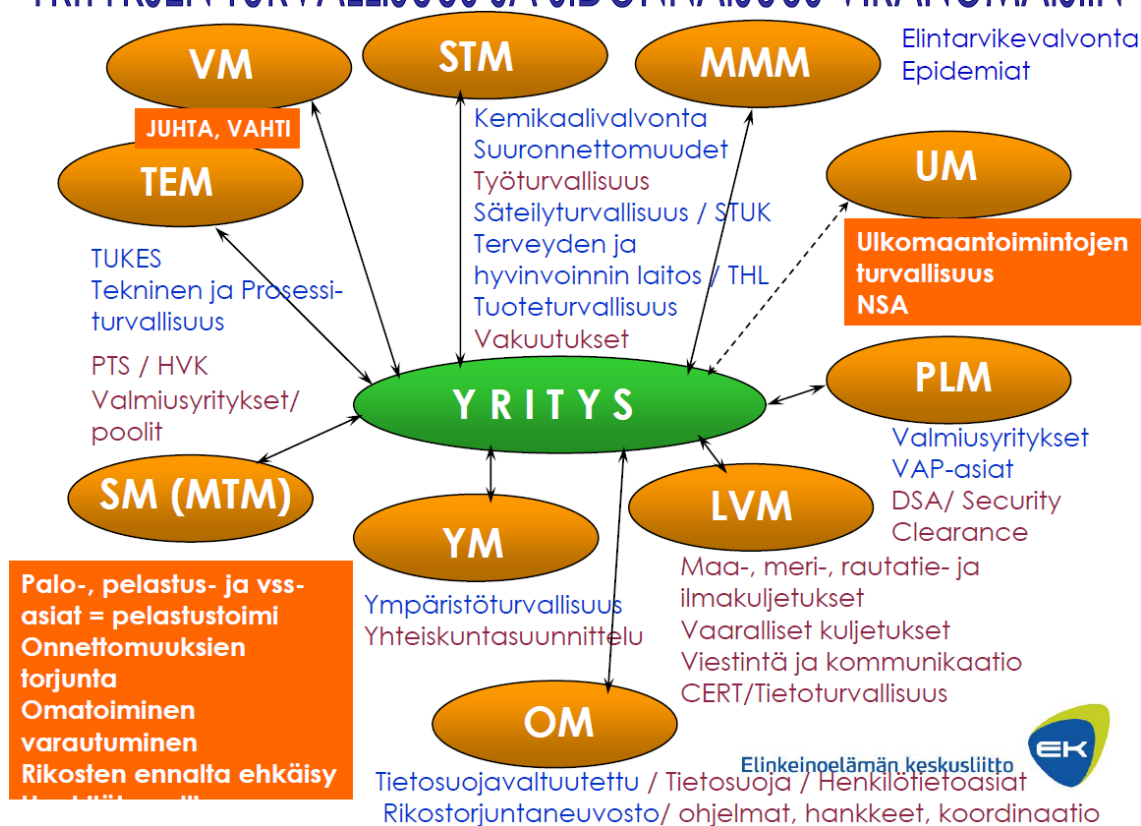
Projektin ensimmäiseen vaiheeseen liittyen oli päätettävä työskentelymenetelmä, jolla aineistoa haettaisiin. Tiedossa oli, että aineistoa on paljon valmiina (Koskenranta 2009) ja mistä sitä olisi haettavissa.

Opinnäytetyön ohjauksessa työskentelymenetelmäksi ehdotettiin systemaattista aineiston hakua. Tampereen yliopiston kirjaston systemaattisen tiedonhankinnan oppaan (2009) mukaan

systemaattinen tiedonhaku on keskeinen osa tutkimuksen tekemistä. Systemaattisessa tiedonhaussa aiheeseen perehdytään syvällisemmin ja pyritään löytämään relevanttia ja laadukasta aineistoa aiheesta on julkaistu. Tiedonhankinnan prosessi on järjestelmällinen ja toistettavissa oleva. Haun onnistumiseen vaikuttavat muun muassa tiedonhakuongelman määrittely ja rajaaminen sekä tiedonhaun suunnittelu. (Tampereen yliopiston kirjasto 2009.) Systemaattinen tiedonhaku soveltui järjestelmällisyytensä ja toistettavuutensa puolesta aineistokartoituksen työskentelymenetelmäksi.

Projektin tiedonhakuongelmana pidin yritysturvallisuuden osa-alueita koskevan aineiston löytämisen viranomaisten verkkosivuilta. Ongelman ratkaisemiseksi loin hakusanalistan. Lista oli jaettu päähakusanoihin (yritysturvallisuus, turvallisuus, suojele, pelastus) ja lisähakusanoihin. Viimeksi mainittu pohjautui Elinkeinoelämän keskusliiton laatimaan kaavioon (alla), joka selvittää yrityksen turvallisuuden sidonnaisuutta viranomaisiin. Kaaviosta poimin lisähakusanoja, joita käytin ministeriökohtaisesti. Esimerkiksi oikeusministeriön kohdalla lisähakusanoina toimivat rikostorjuntaneuvosto ja tietosuojavaltuutettu, ja valtionvarainministeriön kohdalla JUHTA ja VAHTI.

YRITYKSEN TURVALLISUUS JA SIDONNAISUUS VIRANOMAIISIIN

Kuva 1: Yrityksen turvallisuus ja sidonnaisuus viranomaisiin

Systemaattisen tiedonhankinnan avuksi oli luotava pohja, johon kartoitettu aineisto voitaisiin koota ja luokitella. Aineiston päätin koota ja jaotella ministeriöittäin. Jaottelun tarkoituksena oli selvittää, miten aineisto jakautuu viranomaiskohtaisesti. Luokittelun varten oli luotava luokittelurunko. Halosen (2008, 13) määritelmän mukaan ”luokittelurunko on luettelo tutkimuksen kaikista muuttujista”. Muuttuja on havaittava asia, jonka määrää tai laatua mitataan (Halonen 2008, 12). Valitsin muuttujiksi yritysturvallisuuden osa-alueet osoittamaan kunkin aineiston laatua. Tässä projektissa muuttujan laatu osoitti, mihin yritysturvallisuuden osa-alueisiin aineisto liittyi.

Yritysturvallisuuden osa-alueet ovat:

- Rikosturvallisuus
- Tuotannon ja toiminnan turvallisuus
- Työturvallisuus
- Ympäristöturvallisuus
- Pelastustoiminta
- Valmiussuunnittelu
- Tietoturvallisuus
- Henkilöturvallisuus
- Kiinteistö- ja toimitilaturvallisuus
- Ulkomaantoimintojen turvallisuus

Apuna aineiston luokittelussa käytin Juha Leppäsen teosta Yritysturvallisuus käytännössä (2006). Kirjassa käsitellään jokainen yritysturvallisuuden osa-alue tarkentavasti läpi. Yritysturvallisuuden osa-alueiden keskeinen sisältö jakautuu useampaan osaan, esimerkiksi tuotannon ja toiminnan turvallisuuteen kuuluu muun muassa jatkuvuussuunnittelu riskien arvioinnin kautta, liiketoimintariskien arviointi ja maksuliikenteen turvallisuus (Elinkeinoelämän keskusliitto EK 2009).

Elinkeinoelämän keskusliiton ja sen edeltäjien kehittämiä yritysturvallisuuden osa-aluejako on osoittanut toimivuutensa ja sovellettavuutensa organisaatiomuodosta riippumatta ja sitä sovelletaan laajasti turvallisuuskoulutuksessa niin kotimaassa kuin pohjoismaissakin. (Tiihonen 2009a.)

Pyysin ohjausryhmän mielipiteitä luokittelurungosta ja sen soveltuvuudesta aineiston kartoitukseen. Kalevi Tiihosen (2009a) näkemyksen mukaan ”jaottelu on kohdallaan ja työn sisällön selvityksenä riittävä” ja Reenin (2009) mielestä suunnitelma ylipäättänsä ”oli todella hyvä”.

4 Aineistokartoituksen toteutus

Toimintasuunnitelman ja työskentelymenetelmien laatimisen jälkeen projektisuunnitelman seuraavana vaiheena oli aineistokartoituksen aloittaminen. Aloitin projektin vierailemalla 29.4.2009 keskusrikospoliisilla Kimmo Markkulan vieraana. Tapaamisessa käsiteltiin pääasiassa turvallisuusportaalin rakennetta, aineistoa ja aineistokartoitukseen liittyvää asiantuntija-apua. Aineistokartoituksen tekeminen tapahtui pääasiassa toukokuun ja kesäkuun alun välisenä aikana. Tein samaan aikaan täyspäiväisesti töitä, mutta asetin tavoitteeksi vähintään yhden viranomaisen verkkosivujen käsittelyn per viikko.

4.1 Aineiston kerääminen

Kartoitustyö eteni laatimani aikataulun (viranomaisen viikossa) mukaan. Aineiston luokittelu tapahtui sujuvasti systemaattisen kartoittamisen myötä ja laadittu luokittelurunko osoittautui käytännössä aineistolle sopivaksi. Kartoituksen toteutin systemaattisesti seuraavien vaiheiden mukaisesti.

Menin ministeriön kotisivulle, josta hakutoimintoa ja muodostamaani hakusanalista käyttäen ryhdyin kartoittamaan sivuilta löytyvää ja portaaliin soveltuvaa aineistoa. Päähakusanoja käytin jokaisen ministeriön kohdalla ja lisähakusanoja kuvan 1 kaavion mukaisesti.

Löydettyäni portaaliin tarkoituksen sopivaa aineistoa, tietoa tai linkkejä, merkitsin kyseessä olevan sivuston osoitteen tai otsikon luokittelurunkoon. Aineiston sijainnin merkitsin alaotsikolla (ja alaotsikon alle aineiston).

Tämän jälkeen luokittelin Leppäsen teosta hyödyntäen, mitä yritysturvallisuuden osa-alueita sivustolla oleva materiaali käsittelee. Niiden osa-alueiden kohdalle, johon aineisto liittyi, merkitsin ruksin. Lähestulkoon jokainen aineisto kosketti useampaa kuin yhtä osa-aluetta.

Alla olevassa kuvassa näkyy esimerkkinä aineistokartoituksen toteuttaminen käytännössä. Tarkasteltava viranomainen on sisäasiainministeriö. Kartoitettua aineistoa on löytynyt sisäasiainministeriön omilta sivuilta (SM) ja sisäisen turvallisuuden ohjelman sivuilta. Aineisto on luokiteltu, esimerkiksi sisäisen turvallisuuden ohjelma sivuilta löytyvä yritysturvallisuusosio on luokiteltu liittyvän rikos-, tuotannon ja toiminnan, tieto-, henkilö-, toimitila- ja ulkomaan toimintojen turvallisuuteen.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Sisäasiainministeriö										
2											
3	SM										
4		Rikos	Tuotanto & toiminta	Työturva	Ympäristö	Pelastus	Valmiussuunnittelu	Tietoturva	Henkilöturva	Toimitila	Ulkomaantoiminnot
5	Julkaisut > Julkaisusarjat > Sis. turvallisuus	X	X			X	X				
6											
7											
8											
9	Sisäisen turvallisuuden ohjelma										
10		Rikos	Tuotanto & toiminta	Työturva	Ympäristö	Pelastus	Valmiussuunnittelu	Tietoturva	Henkilöturva	Toimitila	Ulkomaantoiminnot
11	Yritysturvallisuus (tilannekuvia, toimenpiteitä etc.)	X	X					X	X	X	X
12	Paikallinen turvallisuussuunnittelu	X	X			X	X				
13	ELVIRA (YTEK)	X	X	X				X	X	X	
14											
15											

Kuva 2: Esimerkki aineistokartoituksen luokittelurungosta

Kun olin määritellyt tiedonhaun aiheen ja minulla oli käsitys siitä, mitä piirteitä relevanttien aineistojen tulee täyttää, saatoin erotella hakutuloksesta relevantit ja epärelevantit dokumentit (Alaterä & Halttunen 2002, 127). Aineistojen tuli viranomaispohjaisia ja niiden tuli koskettaa yritysturvallisuuden osa-alueita. Hakutulokset määrittelin neljään ryhmään: löydetty relevantit, löydetty epärelevantit, ei löydetty relevantit ja ei löydetty epärelevantit. Ensiksi mainittuun määritelmään sopineet aineistot otin mukaan ja toiseksi mainittuun määritelmään sopineet hylkäsin. Työstä saatavan palautteen kautta toivoin löytäväni vielä löytämättömiä relevantteja aineistoja.

Viranomaisten sivut olivat kartoitettu kesäkuun alkuun tultaessa. Ministeriöt, joiden sivustoilta en projektin toisen vaiheen aikana löytänyt portaaliin soveltuvaa aineistoa, olivat maa- ja metsätalousministeriö, valtioneuvoston kanslia ja opetusministeriö. Luokittelurunkoon kertyi muutama kokonainen sivusto (esim. CERT.fi, Työsuojeluhallinnon sivut), tiettyä aihetta käsittelevä osio sivustolta (esim. ulkoasiainministeriön matkustustiedotteet) ja tiettyjä teemoja käsitteleviä tietopankkeja (esim. kodin turvaopas, yrityksen tietoturvaopas, turvallisuussuunnittelun tietopankki).

Projektisuunnitelman kolmantena vaiheena lähetin väliraporttina täytetyn luokittelurungon kokoamastani aineistosta ohjausryhmälle. Aineistokartoituksen väliraportti sai hyvää palautetta, esimerkiksi Kalevi Tiihosen (2009b) mukaan ”juuri tällaista tarkastelua tarvitaan, jonka pohjalta nähdään samoille osa-alueille (esim. tietoturvallisuus) keskittyviä sivustoja. Sen perusteella on yrityksen yms. toimijan taas helppo priorisoida niiden hyötykäyttöä tarpeen mukaan”.

4.2 Aineistokartoituksen loppuraportti tuottaminen

Aineistokartoituskierroksen jälkeen luokiteltu aineisto oli purettava luettavaan muotoon. Projektisuunnitelmassa aloitin neljännen vaiheen. Luokittelurungon purkaminen tapahtui käymällä viranomaisen kerrallaan jokainen aineisto läpi. Kunkin lähteen keskeisestä sisällöstä kirjoitin palvelunkuvauksen. Näiden lisäksi merkitsin palvelunkuvauksen alle ne yritysturvallisuuden osa-alueet, joihin olin määritellyt lähteen liittyvän.

Palveluiden keskeisen sisällön kuvaaminen mainitaan jo sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpano-ohjelmassa (Sisäasiainministeriö 2009, 30). Jokaisessa palvelunkuvauksessa kuvasin kyseessä olevan aineiston lyhyesti, pyrkien tuomaan esiin lähteen aihealueen ja keskeisen sisällön. Kuvaukseen vaikutti luonnollisesti lähteen luonne. Esimerkiksi pelkästään viranomaisraportteja ja ohjeita sisältävä lähde oli helpommin kuvailtavissa kuin yrityksen tietoturvallisuuteen liittyvä palvelu. Tuottamani kuvaukset eivät todennäköisesti ole lopullisia, portaaliin tulevia palvelunkuvauksia, mutta ne antavat ainakin hankkeen jatkokehittelijöille kuvan siitä, mistä missäkin lähteessä on kyse.

Palvelunkuvauksen alle merkitsin aihealueiksi ne yritysturvallisuuden osa-alueet, joihin lähde liittyi. Osa-alueiden merkinnässä oli sama ajatus kuin palvelunkuvauksessa: tuoda esille, mihin osa-alueeseen tarkasteltava aineisto liittyy. Ensisijaisesti osa-alueen merkitsemisen tarkoitus on olla hyötynä hankkeen seuraavissa vaiheissa, osoittamassa kunkin lähteen liitoksen yritysturvallisuuteen. Toissijaisesti merkintöjen taustalla on ajatus niiden käyttämisestä avainsanojen tavoin kuvaamaan kunkin aineiston liitosta yritysturvallisuuden osa-alueisiin turvallisuusportaalin lopullisessa versiossa. Avainsanojen perusteella käyttäjä voisi suorittaa yksinkertaisia hakuja. Esimerkiksi pelastustoimen verkkosivuilla avainsanoja käytetään juuri tässä tarkoituksessa (kts. <http://www.pelastustoimi.fi/muuta/tag/>). Avainsanoja hyödyntämällä käyttäjä voisi saada nopeasti haettua tiettyyn yritysturvallisuuden osa-alueeseen liittyvää aineistoa. Avainsanoista ("tageista") ja portaalin käytettävyydestä lisää myöhemmin.

4.3 Aineistokartoituksen palaute

Puhtaaksikirjoitetun raportin aineistokartoituksesta lähetin ohjausryhmään kuuluneille Markkulalle, Reenille ja Tiihoselle 9.9.2009. Pyysin ryhmältä vielä huomioita, jos heidän mielestään jokin oleellinen lähde on raportista jäänyt uupumaan. Tiihonen huomioi, että raportissa olisi hyvä huomioida myös viranomaislähteiden ulkopuolelta tiettyjä lähteitä; Helsingin Yliopiston seismologian laitos sekä turvallisuusalan järjestöt Finnsecurity ry. ja ASIS Finland.

Lisäsin Tiihosen ehdottamat lisäykset, koska ne edustivat tunnettuja ja yritysturvallisuuteen läheisesti liittyviä tahoja. Lisäksi liitin samaan joukkoon ammattikorkeakoulujen opinnäyte-

töitä ja julkaisuja tarjoavan verkkokirjasto Theseuksen, josta nostin esille Laurean turvallisuusalan koulutusohjelman tuotokset tarjoamaan tutkimustietoa turvallisuusalasta. Lisäysten myötä raportin ”kenttä on selvästi laajempi ja palvelee paremmin myös yrityksiä” (Tiihonen 2009d). Tiihosen mukaan (2009d) ”raportti on varsin hyvä pohja portaalin sisältöä ja käyttöä pohtivalle työryhmälle”.

Näiden lisäysten jälkeen oli tarkoitus pitää työn päätös- ja palautekokous, joka sovittiin pidettäväksi 28.10.2009. Paikalla olivat ohjausryhmästä Reen ja Tiihonen, Markkula oli jättänyt loppukesästä pois uusien työtehtävien johdosta. Aineistokartoitus sai ohjausryhmän jäseniltä positiivista palautetta, työn nähtiin hyvin kattavana kartoituksena ja soveltuvan erinomaiseksi pohjaksi hankkeen jatkotyöskentelylle. Tiihonen halusi vielä työhön aineistoa liittyen turvallisuusalan koulutukseen ja turvallisuusjohtamiseen. Muuten työhön oltiin erittäin tyytyväisiä ja lisäysten myötä ohjausryhmä näki työstä tulevan vieläkin kokonaisvaltaisempi.

4.4 Loppuraportin viimeistely palautteen pohjalta

Kokouksen myötä toteutui projektisuunnitelman viideskin vaihe. Ryhdyin kartoittamaan toivottuja lisäyksiä. Turvallisuusalan koulutuksen lisäsin raporttiin omaksi osiokseen. Rajasin turvallisuuskoulutuksen koskemaan ammattikorkeakouluja sekä korkeakouluja. Tiedonhaussa käytin hakusanoina muun muassa ”turvallisuuskoulutus”, ”turvallisuusalan koulutus amk” ja ”turvallisuus yliopisto”. Osan turvallisuuskoulutuksen lähteistä tiesin jo ennalta. Raporttiin tulivat Laurean, TKK Dipolin, Tampereen ammattikorkeakoulun, Tampereen teknillisen yliopiston, Turun ammattikorkeakoulun ja Johtamistaidon opiston tarjoamat koulutusmahdollisuudet. Turvallisuusalan eri ammattitutkintoja tarjoavien koulutuslaitosten suuren määrän vuoksi aion jättää ammattitutkinnot pois raportista. Opetushallituksen sivuilta löytyi kuitenkin linkki, josta oli saatavilla listat turvallisuusalan ammattitutkintoja tarjoavista koulutuslaitoksista. Opetushallituksen linkin lisäksi myös turvallisuusalan koulutustoimikunta lisättiin loppuraporttiin.

Turvallisuusjohtamisen lisääminen aihealueisiin vaati hieman pohdiskelua. Tiihonen oli palautekokouksessa 28.10.2009 maininnut, että turvallisuusjohtamiseen liittyy päivittäisten, operatiivisten tehtävien hoitaminen. Tämän pohjalta päädyin lisäämään turvallisuusjohtamisen lähteisiin, joista on mahdollisesti hyötyä jokapäiväisessä turvallisuuteen liittyvissä toiminnoissa.

Lopullinen versio lähetettiin Reenille ja Tiihoselle 2.11.2009. Lopullinen versio aineistokartoitusraportista on tässä työssä liitteenä.

5 Portaalin käytettävyyden pohdintaa

Käytettävyyden pohdinta ei ollut osa aineistokartoituksen toimeksiantoa, mutta koin tärkeäksi pohtia käytettävyyden merkitystä. Lisäksi halusin tuoda esiin käytettävyyden kriteerejä turvallisuusportaalin tai muun verkkopalvelun suunnittelussa huomioitavaksi. Webissä tärkeintä on käytettävyys (Nielsen 2000, 9). Koska turvallisuusportaali tulee olemaan verkkopohjainen palvelu, on syytä pohdiskella kriteerejä, joilla portaalin käytettävyydestä saataisiin helppoa ja toimivaa.

Verkkopalvelulla tavoitellaan hyötyjä sekä palvelun tarjoavalle organisaatiolle että palvelun käyttäjille. Parhaimmillaan palvelun tuoma hyöty näkyy organisaatiossa jonkin prosessin tehostumisena sekä siinä, että palvelutaso paranee. Hyvä verkkopalvelu hyödyttää myös käyttäjää: verkkopalvelu voi säästää esimerkiksi käyttäjän aikaa, vaivaa tai kustannuksia. (JUHTA 2005, 6.) Näitä hyötyjä turvallisuusportaalilla pyritään saavuttamaan tarjoamalla yritysturvalisuuteen liittyvää viranomaisten aineistoa, tukipalveluita ja yhteyspisteitä ns. yhden luukun periaatteella.

Toimeksiantopalaverissa 11.3.2009 mainittiin, että portaali tulisi olemaan osa sisäasiainministeriön ekstranettiä. Nielsenin (2000, 266) määritelmän mukaan ekstranet on ”intranetin osa, jonne myös tietyt organisaation ulkopuoliset käyttäjät pääsevät”. Ekstranet muistuttaa tietoturvakysymyksiä lukuun ottamatta enemmän Internetiä kuin intranetiä, mutta sen pitää kuitenkin jotenkin erottua julkisesta sivustosta, jotta käyttäjille tulee selväksi, että sivuston tiedot eivät paljastu asiattomille. (Nielsen 2000, 267.) Koska suurin osa ekstranetin käytöstä on erikoistunutta, käyttäjillä on jonkin verran perustietoa usein käyttämiensä sivujen aiheesta (Nielsen 2000, 270).

Tässä vaiheessa on vaikeaa arvioida, millaisia taustoja turvallisuusportaalin käyttäjillä tulee olemaan. Käyttäjällä voi olla taustallaan monen vuoden kokemus turvallisuusasioista ja yritysturvallisuuden parissa toimimisesta tai -johdosta käytettävyyden suunnittelussa on kannattavaa lähteä siitä, että sivujen käytettävyys ja sisältö on helppo omaksua käyttäjän taustaan katsomatta.

5.1 Käytettävyyden kriteerejä

Turvallisuusportaalin käytettävyyden kannalta kriteerejä käytön helppoudelle voidaan saada valtioneuvoston julkaisemasta Verkkopalvelujen laatukriteeristöä (2007). Portaalina ollessa sisäasiainministeriön hanke ja tuleva julkinen verkkopalvelu, on luontevaa soveltaa hallinnon kehittämisestä vastaavan ministeriön ohjetta käytön kehittämiseen.

Laatukriteeristö koostuu viidestä arviointialueesta: käyttö, sisältö, johtaminen, tuottaminen ja hyödyt. Arviointialueet sisältävät yhteensä 41 kriteeriä. Kuhunkin kriteeriin liittyy 2-7 sitä konkretisoivaa ominaisuutta. (Valtionvarainministeriö 2007, 21.) Näistä kriteereistä valitsin sellaisia, jotka soveltuvat turvallisuusportaalin kehittämiseen.

- Verkkopalvelun on löydyttävä helposti. Turvallisuusportaalille voitaisiin luoda oma osoite, esimerkiksi turvallisuusportaali.fi, joka toimisi palvelun omana sivustona. Jos portaali sijoitetaan esimerkiksi sisäisen turvallisuuden ohjelman sivuille, jotka ovat sisäasiainministeriön verkkosivuilla, voitaisiin esimerkkinä mainitusta turvallisuusportaalista olla ohjaus suoraan sisäisen turvallisuuden ohjelman sivuille. Lisäksi verkkopalveluun olisi oltava linkitys tärkeimmistä aiheeseen liittyvistä portaaleista tai muista verkkopalveluista, esimerkiksi Yritysturvallisuus EK Oy:n, poliisin ja Keskuskauppakamarin sivuilta.
- Portaalilla on voitava käyttää erilaisissa teknisissä ympäristöissä. Turvallisuusportaalista teknisessä suunnittelussa olisi huomioitava palvelun käytettävyyden erilaisissa teknisissä toimintaympäristöissä ja selaimissa. Palvelusta olisi hyvä olla myös kevennetty versio, esimerkiksi tekstiversio, jotta toimivuus poikkeavissa ympäristöissä olisi varmaa.
- Palvelun on tunnettava turvalliselta ja luotettavalta. Turvallisuusportaalista vastaava taho olisi merkittävä selkeästi näkyville yhteystietoineen. Koska portaali on osa sisäasiainministeriön portaali hanketta ja se tullaan sijoittamaan sisäasiainministeriön ekstranettiin, rekisteröityminen palveluun lienee olemaan pakollista. Näillä toimilla palvelun luotettavuutta ja turvallisuutta kehitetään ja ehkäistään osittain mahdollisia väärinkäytöksiä. Jos portaaliin tuodaan luottamuksellista tietoa, tulisi tunnistamisessa käyttää vähintään verkkopankkitunnisteiden taseisia tunnistusratkaisuja.
- Käytön on oltava nopeaa ja tehokasta. Turvallisuusportaalista olisi saatava tehokas, informatiivinen, mutta samalla johdonmukainen ja selkeä. Raskaat grafiikat ja animaatiot olisi jätettävä portaalista pois. Etusivu antaisi kuvan verkkopalvelun sisällöstä ja eri käyttäjäryhmiä koskevista asioista. Aineistosta ja palveluista olisi kuvaukset ja mahdolliset yhteispisteet.
- Navigoinnin ja tiedon löytämisen tulee olla helppoa. Tähän tarkoitukseen olin hahmotellut yritysturvallisuuden osa-alueiden käyttämistä avainsanoina, niin sanottuina tageina. Osa-alueita, joka toimii tagina, klikkaamalla tulisi esiin ne lähteet, jotka kyseiseen osa-alueeseen liittyvät. Tällä mahdollistettaisiin yksinkertaisten hakujen tekeminen. Mahdollisena haittapuolena tässä olisi saatavien lähteiden runsaus, eli tarvittavan tiedon löytämiseen listattujen palveluiden joukosta saattaisi mennä liikaa ai-

kaa. Toinen mahdollisuus olisi, että osa-aluetta klikattaessa esiin tulisi kyseisen osa-alueen tarkempi sisältö. Esimerkiksi työturvallisuuden alta löytyisi työsuojelu, työhyvinvointi ja niin edelleen tai rikosturvallisuuden alta löytyisi yrityksen toimintaan, henkilöstöön ja omaisuuteen kohdistuva rikollisuus, rikosriskien hallintakeinot jne. Näitä osa-alueen alaosioita klikkaamalla olisi mahdollisesti tehokkaampaa löytää tarvittavaa tietoa. Tämä toisaalta vaatisi lähteiden ja palveluiden lisämäärittelyä. Myös perinteinen hakutoiminto olisi hyvä olla saatavilla tarkempaa hakua varten.

- Käyttöliittymä on selkeä, yhdenmukainen ja ymmärrettävä. Verkkopalvelun ulkoasu olisi kerrottava käyttäjälle välittömästi, minkä organisaation verkkopalvelussa hän on. Tämä ei kuitenkaan saisi sitoa liiaksi turvallisuusportaalin kehittelyä, vaan portaalista olisi voitava luoda omanlaisensa. Olisi kuitenkin suotavaa, että käyttäjä ymmärtäisi, että hän käyttää sisäasiainministeriön, eli viranomaisen verkkopalvelua. Portaalissa olisi vältettävä ammattislangia ja tarpeetonta viranomaiskieltä. Terminologian olisi oltava käyttäjälähtöistä, eikä kirjallinen ilmaisu edellyttäisi tulkittamista.
- Linkit ovat kuvaavia ja toimivia. Turvallisuusportaaliin kootaan yhden luokun periaatteella viranomaisten verkkopohjaiset tuki- ja neuvontapalvelut, joka ei kuitenkaan merkitse sitä, että palvelut siirtyisivät turvallisuusportaalin alle. Portaalin on tarkoitus toimia enemmänkin linkkipankkina, josta on helppo löytää linkin kautta apua ja neuvoja yritysturvallisuuteen liittyen. Tämän johdosta palvelut on kuvattava ja linkit on esitetty visuaalisesti siten, että ne ovat tunnistettavissa nopeallakin silmäilyllä.
- Sisältö on luotettavaa ja ajantasaista. Viranomaislähteiden luotettavuutta voidaan lähtökohtaisesti pitää hyvänä, mutta niidenkin suhteen olisi varmistettava, että tieto on oikeellista. Turvallisuusportaalin tarkoitus ja merkitys voitaisiin kuvailla esimerkiksi Tietoa palvelusta -sivulla. Näin voitaisiin selkeästi kertoa, mistä sisällöstä palvelun tarjoaja vastaa. Portaalin sisällön ajantasaisuudesta tulisi huolehtia esimerkiksi asettamalla palvelulle ylläpitäjä, joka vastaisi tiedon lisäämisestä, päivittämisestä ja vanhentuneen tiedon poistamisesta.
- Sisältö on kattava. Turvallisuusportaalin tulisi tarjota käyttäjilleen kattavasti olennaisen ja tarpeellisen tiedon yritysturvallisuudesta. Tällöin palvelusta olisi hyötyä niin pk-yrittäjälle kuin kansallisesti merkittävälle yrityksellekin. Ajankohtainen sisältö pitäisi yrityksiä ajan tasalla yritysturvallisuuteen liittyvistä ilmiöistä ja tarjoaisi toisaalta tietoa yritysturvallisuuden perusasioista.
- Verkkopalvelu tukee käyttäjien mahdollisuutta vaikuttaa. Kun turvallisuusportaali on saatu käyttöön, olisi käyttäjiltä ryhdyttävä keräämään systemaattisesti palautetta

palvelusta. Palvelussa olisi myös hyvä olla pysyvä palauteosio, jotta käyttäjät voivat antaa palautetta palvelusta milloin tahansa.

On tärkeää seurata myös sitä, että käyttäjät kokevat palvelun hyödylliseksi, tarpeita vastaavaksi, helppokäyttöiseksi ja nopeaksi. Lisäksi on tärkeää, että palvelu tavoittaa myös uudet käyttäjäryhmät. (JUHTA 2005, 12.) Jos turvallisuusportaalin halutaan saavuttavan tehokkaan ja toimivan palvelun maineen, on käyttäjälähtöisyys otettava portaalin suunnittelussa heti alkuvaiheessa huomioon. Tämä voi osaltaan madaltaa uusien käyttäjien kynnystä ottaa turvallisuusportaali säännölliseen käyttöön.

5.2 Ajatuksia portaalin sisällön esittämisestä

Kävin keskustelemassa turvallisuusportaalista keskusrikospoliisilla Kimmo Markkulan ja rikoskomisario Jussi Hyysalon kanssa 6.5.2009. Tapaamisessa käsiteltiin portaaliin tulevaa sisältöä ja miten tieto voitaisiin portaalissa esittää.

Hyysalon ja Markkulan mukaan tiedon jakamisen tärkeys tiedostetaan keskusrikospoliisilla ja halua tiedon jakamiseen yrityksille on. Tiedonvaihto Suomen ja muun Euroopan poliisiviranomaisten välillä tuo Suomen poliisille tietoja Euroopassa tapahtuvan rikollisuuden trendeistä. Näitä tietoja poliisi haluaa myös välittää yrityksille, jota tapahtuu jo puolivuositain julkaitavien yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden tilannekuvien muodossa.

Turvallisuusportaalin sisällössä ja sen esittämisessä tulisi kiinnittää huomiota ajankohtaisen ilmiötiedon (operatiivinen tieto) ja perustiedon (strateginen tieto) tuominen helposti saataville. Jos tietystä aiheesta on saatavilla molempia, ne voitaisiin esittää yhdessä, mutta erikseen. Sekä ilmiö- että perustieto olisivat samalla sivulla, mutta niiden välinen ero tehtäisiin selväksi. Esimerkiksi rahanpesusta selvitettäisiin perustiedot ja ilmoitettaisiin väylät saada ilmiötietoa, esimerkiksi linkki tilannekuvaan. Portaalin kehittämisen yhteydessä olisi selvitettävä, millä osa-alueella tarvitaan perustiedon lisäksi myös ilmiötietoa.

Portaalin sisältöä selattaessa voisivat ne yritysturvallisuuden osa-alueet, joita lähde koskettaa, olla näkyvillä. Näin käyttäjä olisi koko ajan tietoinen siitä, mitä osa-aluetta tarkasteltava tieto koskettaa. Tämän ajatuksen esitti Kalevi Tiihonen palautekokouksessa 28.10.2009.

Yhteenvetona voidaan esittää, että turvallisuusportaaliin tulevista palveluista olisi kustakin palvelunkuvaus. Palveluista esitettäisiin myös asiaan liittyvä perustieto ja aiheesta riippuen tarjolla olisi myös mahdollisuus saada ilmiötietoa esimerkiksi linkkien kautta.

6 Pohdintaa opinnäytetyöstä

Jälkikäteen pohdittuna aineistokartoituksen toteutus sujui päämäärätietoisesti ja oli pohjimmiltaan selkeä ja hyvin rajattu. Aineistokartoituksen toteuttamiseen annettiin varsin vapaat kädet, jolla oli niin hyvät kuin huonot puolensa.

Hyvänä puolena työn toteuttaminen oli vapaata ja haasteellista. Suurimman haasteen muodosti työskentelymenetelmän muodostaminen ja luokittelurungon laatiminen. Teorian avulla sain kuitenkin luotua toimivan tiedonhakumenetelmän ja aineiston luokitteluun soveltuvan luokittelurungon. Nämä mahdollistivat aineiston tehokkaan kartoittamisen huolimatta viranomaisten verkkosivujen sisältämän tiedon laajuudesta. Kartoituksen tekeminen oli tehokasta ja määrätietoista ja lisäksi sain hyvää käytännön kokemusta systemaattisesta tiedonhausta ja luokittelurungon tekemisestä.

Huonona puolena työn toteuttamisen vapaudessa oli se, ettei työlle ollut selkeitä laadullisia tavoitteita tai mittareita, joiden mukaan työn tuloksia olisi voinut arvioida. Projektin eri vaiheiden onnistumisen arviointi oli pitkälti ohjausryhmän palautteen varassa. Tämä oli etenkin väliraportin laatimisen aikaan ongelmallista, kun ei ollut täyttä varmuutta siitä, vastaisiko siihen mennessä tehty kartoitustyö ohjausryhmän odotuksia.

Tiedonhakemisen teoriaan olisin voinut perehtyä enemmänkin. Hyväksyin nyt melko suoraan systemaattisen tiedon keruun sopivammaksi menetelmäksi. Tarkempi perehtyminen tiedonhaun teoriaan ja eri hakumenetelmien yhdisteleminen olisi voinut tehdä tiedonhausta vieläkin tehokkaampaa. Toisaalta, systemaattinen tiedonhaku soveltui tähän työhön mainiosti.

Aineistokartoituksen raportti olisi voinut olla luettavuudeltaan parempi. Raportti voi vaikuttaa ensisilmäyksellä sekavalta tai vaikeasti luettavalta. Tästä syystä pyrin selostamaan työn rakennetta mahdollisimman selventävästi aineistokartoituksen loppuraportin johdannossa. Ohjausryhmä ei kuitenkaan puuttunut raportin luettavuuteen.

Ohjausryhmältä saadun palautteen pohjalta aineistokartoitusta voidaan pitää onnistuneena ja jatkotyöskentelystä vastaavan työryhmän kannalta hyödyllisenä. Ohjausryhmän jäsenille esitän kiitoksen rehellisestä palautteesta, tuesta ja asiantuntija-avusta. Esiselvityksenä toteutettu aineistokartoitus on tehty ja turvallisuusportaalihanke voi ottaa seuraavan askeleen eteenpäin.

Lähteet

Alaterä, A. & Halttunen, K. 2002. Tiedonhaun perusteet - osalukutaitoa. Saarijärvi: Gummerus.

Halonen, I. 2008. Sisällön erittelyn periaatteita. Mediatutkimuksen metodologia. Turun yliopisto. Viitattu 29.11.2009.
http://media.utu.fi/pdf/P2_halonen_270308.ppt

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta. 2005. JHS 129. Julkishallinnon verkkopalvelun suunnittelun ja toteuttamisen periaatteet. Viitattu 18.11.2009.
<http://docs.jhs-suositukset.fi/jhs-suositukset/JHS129/JHS129.pdf>

Koskenranta, H. 2009. Sähköpostiviesti 16.2.2009. Luettu 16.2.2009.

Laurea Fakta 2008. Opas Laurean opiskelijoille ja henkilöstölle. Viitattu 21.10.2009.
<http://markkinointi.laurea.fi/esitteet/laureafakta08.pdf>

Nielsen, J. 2000. WWW-suunnittelu. Jyväskylä: Gummerus.

Nykysuomen sanakirja. 1992. TS-Ö. 13. painos. Juva: WSOY

Poliisi. Tietoa poliisista. Poliisitoimintayksikkö.
<http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/4E625C1A249E799AC2257012002AF66D?Opendocument>

Reen, T. 2009. Sähköpostiviesti 2.4.2009.

Sisäasiainministeriö. 2008a. Kilpailukyvyyn lisääminen yritysturvallisuutta parantamalla. Sisäisen turvallisuuden ohjelman valmisteluun osallistuneen asiantuntijaryhmän loppuraportti. Viitattu 22.10.2009.
[http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/kilpailukyvyyn_lisaaminen/\\$file/kilpailukyvyyn_lisaaminen.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/kilpailukyvyyn_lisaaminen/$file/kilpailukyvyyn_lisaaminen.pdf)

Sisäasiainministeriö. 2008b. Turvallinen elämä jokaiselle. Sisäisen turvallisuuden ohjelma. Sisäasiainministeriön julkaisuja 16/2008. Viitattu 22.10.2009.
[http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/162008/\\$file/162008.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/162008/$file/162008.pdf)

Sisäasiainministeriö. 2009. Toimeenpanosuunnitelma. Sisäisen turvallisuuden ohjelma. Päivitetty 29.4.2009. Viitattu 3.11.2009.
[http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/Sisaisen%20turvallisuuden%20ohjelman%20toimeenpanosuunnitelma%20070709/\\$file/Sisaisen%20turvallisuuden%20ohjelman%20toimeenpanosuunnitelma%20070709.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/Sisaisen%20turvallisuuden%20ohjelman%20toimeenpanosuunnitelma%20070709/$file/Sisaisen%20turvallisuuden%20ohjelman%20toimeenpanosuunnitelma%20070709.pdf)

Tampereen yliopiston kirjasto. 2009. Systemaattinen tiedonhankinta. Viitattu 29.11.2009.
http://www.uta.fi/kirjasto/laak/sytsyv_biotek_2009syksy.pdf

Tiihonen, K. 2009a. Sähköpostiviesti 31.3.2009. Luettu 31.3.2009.

Tiihonen, K. 2009b. Sähköpostiviesti 15.6.2009. Luettu 15.6.2009.

Tiihonen, K. 2009c. Sähköpostiviesti 13.7.2009. Luettu 13.7.2009.

Tiihonen, K. 2009d. Sähköpostiviesti 2.11.2009. Luettu 2.11.2009.

Valtionvarainministeriö. 2007. Verkkopalvelujen laatukriteeristö. Väline julkisten verkkopalvelujen kehittämiseen ja arviointiin. Julkaisuja 7a/2007. Viitattu 23.11.2009.
http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/04_hallinnon_kehittaminen/20080124Verkko/Verkkopalvelujen_laatukriteeristoe.pdf

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö.1.-2. painos. Helsinki: Tammi.

Yritysturvallisuus EK Oy. 2009. Turvallisuuden osa alueet. Tuotanto ja toiminta. Viitattu 25.10.2009.

http://www.ek.fi/ytnk08/fi/Turvallisuuden_osa_alueet/tuotanto_ja_toiminta.php

Kuvaotsikkoluettelo

Kuva 1: Yrityksen turvallisuus ja sidonnaisuus viranomaisiin	13
Kuva 2: Esimerkki aineistokartoituksen luokittelurungosta	16

Liitteet

Liite 1	27
---------------	----

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Turvallisuusportaali - aineistokartoitus

Juuso Elomaa
Turvallisuusalan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Liite 1
Joulukuu, 2009

Johdanto

Tämä on raportti aineistokartoituksesta, joka tehtiin esiselvitystyönä turvallisuusportaalia varten. Yrityksille suunnattu turvallisuusportaali on yksi Sisäisen turvallisuuden ohjelman 64:sta toimenpiteestä (STO toimeenpanosuunnitelma, kohta 6.4 toimenpide 3), ja sen tarkoituksena on omalta osaltaan lisätä kilpailukykyä yritystoiminnan turvallisuutta parantamalla. Portaaliin keskitetään tiedot yritysturvallisuuden kehittämiseen ja parantamiseen vaikuttavista tuki- ja neuvontapalveluista, niiden keskeisestä sisällöstä ja yhteyspisteistä ja mahdollisuudesta lähettää yhteydenottopyyntö. Portaalia voidaan myös käyttää yritysten ja elinkeinoelämän toimintaa ja koskevien uhka-arvioiden ja tilannekuvien jakamiseen.

Aineistokartoitus tehtiin muodostamalla luokittelurunko, joka pohjautui yritysturvallisuuden osa-aluejakoon: rikosturvallisuus, tuotannon ja toiminnan turvallisuus, työturvallisuus, ympäristöturvallisuus, pelastustoiminta, valmiussuunnittelu, tietoturvallisuus, henkilöturvallisuus, kiinteistö- ja toimitilaturvallisuus ja ulkomaantoimintojen turvallisuus. Yritysturvallisuuden osa-alueiden jako on kehittynyt runsaan 20 vuoden aikana ja se on osoittanut toimivuutensa ja sovellettavuutensa organisaatiomuodosta riippumatta ja sitä sovelletaan laajasti turvallisuuskoulutuksessa niin kotimaassa kuin Pohjoismaissakin.

Käytännössä aineistokartoitus tapahtui käymällä läpi eri viranomaisten, pääasiassa ministeriöiden, ja niiden ylläpitämien tai tukemien palveluiden verkkosivuja, kartoittaen yritysturvallisuutta palvelevia osioita, palveluita ja tietopankkeja.

Kartoituksesta saatu aineisto on lajiteltu ministeriökohtaisesti. Tietopankit ja -palvelut on listattu sen viranomaisen alle, joka palvelua tukee tai ylläpitää. Kustakin palvelusta on koottu verkko-osoite, palvelunkuvaus ja listattu yritysturvallisuuden osa-alueet, joita palvelu koskettaa. Jos yritysturvallisuudelle hyödyllinen osio on ”piilossa” useamman linkin takana, on ko-osion suora osoite laitettu esille (esim. Valtionvarainministeriö/VAHTI). Joidenkin palveluiden (esim. CERT.fi, Rikosentorjuntaneuvosto, Työsuojelupiirit) kohdalla ei ole katsottu aiheelliseksi eritellä sivun osioita tarkemmin, jos sivut käsittelevät pääasiassa samoja aihealueita tai palvelun etusivulta on suora ja selkeä pääsy tärkeisiin osioihin. Näiden sivujen kohdalla aihealueiden erittely koskee koko sivustoa. Raportin lopussa on listattu muutama viranomaislähteiden ulkopuolelta muutama hyödyllinen ja luotettava yritysturvallisuutta käsittelevä tietolähde.

Sisällys

1	Sisäasiainministeriö	32
1.1	Sisäasiainministeriön verkkosivut	32
1.2	Sisäisen turvallisuuden ohjelma	32
1.3	Poliisi/KRP	33
1.4	Poliisi/Suojelupoliisi	34
1.5	Pelastustoimi	34
2	Oikeusministeriö	35
2.1	Rikoksantorjuntaneuvosto	35
2.2	Turvallisuussuunnittelun tietopankki	35
2.3	Tietosuojavaltuutetun toimisto	36
3	Liikenne- ja viestintäministeriö	37
3.1	CERT.fi	37
3.2	Yrityksen tietoturvaopas	37
3.3	Liikenneturva	37
3.4	Tiehallinto	38
3.5	LINTU	38
4	Ulkoministeriö	39
4.1	Ulkoasiainministeriön verkkosivut	39
5	Sosiaali- ja terveysministeriö	40
5.1	Sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivut	40
5.2	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)	40
5.3	Työsuojelupiirit	41
5.4	Työturvallisuuskeskus TTK	41
5.5	Työterveyslaitos	41
5.6	Finanssivalvonta	42
6	Valtionvarainministeriö	43
6.1	Valtionvarainministeriön verkkosivut	43
7	Työ- ja elinkeinoministeriö	44
7.1	TUKES	44
7.2	Huoltovarmuuskeskus	44
8	Ympäristöministeriö	44
8.1	Valtion ympäristöhallinnon verkkopalvelu	44
9	Muita hyödyllisiä tietolähteitä	46
9.1	Yritysturvallisuus EK Oy	46
9.2	Keskuskauppakamari	46
9.3	Suomen pelastusalan keskusjärjestö SPEK	46
9.4	Finanssialan keskusliitto	47
9.5	Kaupan liitto	47

9.6	Finnsecurity ry	47
9.7	ASIS Finland	48
9.8	Seismologian laitos, Helsingin yliopisto	48
9.9	Theseus - ammattikorkeakoulujen verkkokirjasto	48

7 Sisäasiainministeriö

7.1 Sisäasiainministeriön verkkosivut

<http://www.intermin.fi>

- Ajankohtaista/ Julkaisut/ Julkaisusarjat/ Sisäinen turvallisuus
<http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/vwbytema?openview&Expand=1#1>
 - Sisältää sisäiseen turvallisuuteen liittyviä raportteja, tilannekatsauksia, suunnitelmia ja ohjeita mm. sisäasiainministeriöltä, poliisilta ja pelastustoimelta. Jokaisesta julkaisusta on lyhyt kuvaus, tilausohjeet ja linkki pdf-versioon.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Pelastustoiminta, Valmiussuunnittelu*

7.2 Sisäisen turvallisuuden ohjelma

<http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf>

Sisäisen turvallisuuden ohjelma on hallituksen periaatepäätös, jossa määritetään poikkihallinnollisesti sisäisen turvallisuuden kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet. Sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisin maa vuonna 2015. Tavoitteen saavuttamiseksi hallitus määrittää sisäisen turvallisuuden ohjelmassa poikkihallinnolliset tavoitteet, strategiset linjaukset ja toimenpiteet, joita eri hallinnonalat toteuttavat. Järjestöt ja elinkeinoelämä osallistuvat ohjelman toimeenpanoon.

- Yritysturvallisuus
 - Sisältää tilannekuvia, toimeenpano-ohjelmia ja torjuntastrategioita yrityksiin kohdistuvasta rikollisuudesta. Tarjolla linkit julkaisujen pdf-versioihin.
 - Talousrikollisuuden tilannekuva on saatavilla Rakennusteollisuus RT ry:n sivuilta:
<http://www.rakennusteollisuus.fi/RT/Työmarkkinat/Harmaan+talouden+torjunta/Talousrikollisuuden+tilannekuva+1-2009/>
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Tietoturvallisuus, Henkilöturvallisuus, Toimitilaturvallisuus, Ulkomaantoiminnot*
- Paikallinen turvallisuussuunnittelu
 - Paikallinen turvallisuussuunnittelu perustuu paikallisten uhkien ja riskien tunnistamiseen. Elinkeinoelämän tulee osaltaan kantaa vastuunsa kaupunki ja lähiympäristöjen viihtyisämmäksi ja houkuttelevammaksi tekemisestä. Paikallisella elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteistyöllä säästetään suojelutannuksissa ja toimintoja pystytään paremmin koordinoimaan. Sivusto sisältää työkaluja, hyviä käytäntöjä, esimerkkejä ja ohjeita paikalliseen turvallisuussuunnitteluun sekä sen arviointiin ja ohjaamiseen.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Pelastustoiminta, Valmiussuunnittelu*
- ELVIRA <http://www.ek.fi/ytnk08/fi/Elvira/Elvira.php>
 - Elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteinen strategia yrityksiin kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten torjumiseksi. Sivulta voi ladata Rikosturvallisuuden toimintamalli yrityksille -julkaisun ja siihen liittyvän kysymyssarjan (löytyy myös KRP:n sivuilta). Lisäksi tarjolla on toimenpideohjelma myymälävarkauksien vähentämiseksi.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Työturvallisuus, Tietoturvallisuus, Henkilöturvallisuus, Toimitilaturvallisuus*

7.3 Poliisi/KRP

<http://www.poliisi.fi/krp>

- Yritysturvallisuus

Yrityksen ja organisaation jokapäiväisen turvallisuustyön perusta on mahdollisimman turvallisen ja häiriöttömän tuotannon, toiminnan, asioinnin ja työskentely-ympäristön turvaaminen. Rikosten torjunnan toimintamallin tarkoituksena on tukea rikosten torjunnan osalta pelastuslainsäädännön edellyttämää omatoimista varautumista ja suunnittelua. Kyseessä on yritysturvallisuuskulttuuriin sisältyvän tärkeän osa-alueen huomioimisesta.

Kun yritys liittyy rikosten torjuntaan liittyvät näkökohdat osaksi jokapäiväistä turvallisuustoimintaa, se toteuttaa kokonaisvaltaista riskienhallintaa.

- Yritysturvallisuutta käsittelevät sivut tarjoavat yrityksille rikostorjunnan toimintamallin ja siihen liittyvän kysymyssarjan (saatavana myös ELVIRA-sivuilta). Lisäksi saatavilla on myös tilannekuvauksia yrityksiin kohdistuvasta rikollisuudesta.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Työturvallisuus, Tietoturvallisuus, Henkilöturvallisuus, Toimitilaturvallisuus*

- Rahanpesun torjunta (<http://www.rahanpesu.fi>)

Keskusrikospoliisin rahanpesun selvittelykeskuksen sivut, sisältää perustietoa rahanpesusta ja siihen liittyvästä lainsäädännöstä, luettelon ilmoitusvelvollisista sekä sähköisen ilmoituslomakkeen.

Rahanpesulla tarkoitetaan toimintaa, jossa rikoksella hankitun rahan alkuperä pyritään häivyttämään ja saamaan se näyttämään lailliselta. Keskeistä on rikoksella hankitun omaisuuden peittelemine ja ulosoton tai muun viranomaistoimenpiteen välttäminen. Rahanpesu on olennainen osa järjestäytyneitä rikollisuutta, ja sellaisena myös osa kansainvälistä rikollisuutta.

- Rahanpesuilmoituksen tekeminen -sivulta on saatavilla luettelo ilmoitusvelvollisista sekä linkki [sähköiseen ilmoituslomakkeeseen](#).
- Julkaisuista on saatavilla pdf-tiedostoina muun muassa rahanpesun torjunnan parhaat käytänteet sekä rahanpesun selvittelykeskuksen vuosikatsauksia.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Ulkomaantoimintojen turvallisuus*

- Rikostorjunta

Keskusrikospoliisi on erikoistunut vaatimaan rikostorjuntaan, johon kuuluu mm. rikosten ennalta estäminen, seuranta, tutkinta ja tutkintamenetelmien kehittäminen. Operatiivisella tasolla keskusrikospoliisia työllistävät eniten huumausaine- ja talousrikokset. Muita rikostorjunnan painopistealueita ovat törkeä väkivaltarikollisuus, ammattimainen omaisuusrikollisuus, kansainvälinen ja järjestäytynyt rikollisuus eri ilmenemismuodoissaan, tietotekniikkarikokset, rahanväärennys, yhteiskunnalliseen päätöksentekoon kytkeytyvät lahjoma- ja virkarikokset sekä rahanpesu.

- Rikostorjunnan sivut tarjoavat perustietoa ja ohjeita mm. järjestäytyneen rikollisuuden, tietotekniikka-, talous- ja huijausrikoksien suhteen.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tietoturva*

7.4 Poliisi/Suojelupoliisi

<http://www.poliisi.fi/supo/>

- Turvallisuusselvitykset
 - <http://www.poliisi.fi/poliisi/supo60/home.nsf/pages/F72698D0F55FB23BC225756F003CB9D3?opendocument>
 - Turvallisuusselvitys on yleensä rekrytointien yhteydessä pyydetty viranomaisen suorittama rekisteritarkistus, jolla pyritään ennalta ehkäisemään rikokset, joilla voitaisiin vahingoittaa esimerkiksi valtion sisäistä turvallisuutta, julkista taloutta tai erityisen merkittävää yksityistä taloudellista etua. Perusmuotoisen ja suppean turvallisuusselvityksen lomakkeet (pdf) suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ovat ladattavissa täältä.
 - Aihealueet: *Henkilöturvallisuus*

7.5 Pelastustoimi

<http://www.pelastustoimi.fi/>

- Turvatietoa
 - Osio tarjoaa runsaasti ohjeita, tietoa ja oppaita jokapäiväiseen ja ennaltaehkäisevään pelastustoimintaan, kuten esimerkiksi paloturvallisuuteen.
 - Aihealueet: *Ympäristöturvallisuus, Pelastustoiminta, Valmiussuunnittelu, Henkilöturvallisuus, Toimitilojen turvallisuus*
- Uutisia maailmalta
 - Eri RSS-syötteistä koottuja uutisotsikoita, jotka päivittyvät reaaliajassa. Mukana mm. hurrikaani-, tsunami- ja maanjäristysvaroitukset sekä eri järjestöjen kriisitiedotteita. Linkit vievät alkuperäiseen tiedotteeseen.
 - Aihealueet: *Ympäristöturvallisuus, Henkilöturvallisuus, Ulkomaan-toimintojen turvallisuus*
- Kodin turvaopas <http://turvaopas.pelastustoimi.fi/>
 - Verkkopalvelu keskittyy arkielämän onnettomuuksien, rikosten ja varsinkin koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ennaltaehkäisyyn. Lisäksi sivustolta löytyy muun muassa ohjeita onnettomuus- ja hätätilanteissa toimimiseen. Soveltuu osittain myös yritysten käyttöön. Huomioi luku ”Rikosten torjuminen”.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Ympäristöturvallisuus, Pelastustoiminta, Valmiussuunnittelu, Henkilöturvallisuus, Toimitilojen turvallisuus*

8 Oikeusministeriö

8.1 Rikksentorjuntaneuvosto

<http://www.rikksentorjunta.fi/>

Rikksentorjuntaneuvosto on valtioneuvoston nimeämä asiantuntija- ja yhteistyöelin, joka suunnittelee ja toteuttaa toimia rikollisuuden ehkäisemiseksi. Tavoitteena on rikoksista aiheutuvien haittojen vähentäminen ja turvallisuuden edistäminen.

- Ajankohtaista
 - Osio tarjoaa ajankohtaisia uutisia liittyen rikksentorjuntaan. Perinteisten uutisten lisäksi tarjolla on mm. raportteja ja tilannekuvia. Jokaisesta aiheesta löytyy tiivistelmä sekä mahdollinen latauslinkki ja/tai yhteystiedot lisätietoja varten.
- Rikksentorjunta
 - Kertoo laajasti rikksentorjunnan tavoitteesta, strategioista ja niiden toteuttamisesta yleisellä tasolla.
- Paikallinen toiminta
 - Käsittelee paikallisen tason rikksentorjuntaa, joka on painopiste kansallisessa rikksentorjuntaohjelmassa. Lisäksi linkit paikallisen rikksentorjunnan ideakirjoihin (1-4).
- Julkaisut
 - Osioon on koottu rikksentorjuntaneuvoston julkaisut ja seminaariaineisto. Lisäksi sivuille on koottu aihealueittain muiden tahojen julkaisuja, jotka liittyvät läheisesti rikksentorjuntaan.
- Aihealueet (koko sivusto): *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Henkilöturvallisuus, Toimitilaturvallisuus*

8.2 Turvallisuussuunnittelun tietopankki

<http://www.turvallisuussuunnittelu.fi/index>

Tietopankki on ensisijaisesti tarkoitettu kaikille alueelliseen ja paikalliseen turvallisuussuunnitteluun osallistuville, mutta tietopankista löytyy myös runsaasti tietoa yrityksille sekä asukkaille.

- Turvallisuussuunnittelu
 - Kattavat ja tarkat ohjeet, neuvot ja välineet paikalliseen turvallisuussuunnitteluun. Huomioi myös elinkeinoelämän roolin paikallisessa toiminnassa.
- Linkkejä aihealueittain
 - Tarjoaa lukuisia linkkejä turvallisuuteen liittyvistä aihealueista, esimerkiksi rikollisuudesta, ympäristöturvallisuudesta ja tietoturvasta. Linkit ovat mm. asiantuntijatahoihin, asetuksiin, raportteihin sekä tilastoihin.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Ympäristöturvallisuus, Valmiussuunnittelu, Tietoturvallisuus, Henkilöturvallisuus*
- Linkkejä eri kohderyhmille
 - Otsikon alta löytyy yritystoiminnan turvallisuudelle oma alueensa. Linkkien kautta on saatavilla tietoa muun muassa tietoturvallisuudesta, työturvallisuudesta ja omaisuuden suojaamisesta.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Työturvallisuus, Tietoturvallisuus, Henkilöturvallisuus, Toimitilojen turvallisuus*

8.3 Tietosuojavaltuutetun toimisto

<http://www.tietosuoja.fi/>

- Tietosuojavaltuutetun ensisijainen tehtävä on vaikuttaa ennakkoon rekisterinpidon lainmukaisuuteen, kehittää hyvää tietojenkäsittelytapaa ja ehkäistä tietosuojaloukkausten tapahtumista. Keskeisenä tavoitteena on luottamuksen turvaaminen henkilötietojen käsittelyssä.

Sivustolta saa ajankohtaista tietoa liittyen tietosuoja-asioihin, sekä perustietoa rekisteröidyn oikeuksista ja rekisterinpitäjälle tieto velvollisuuksista ja oikeuksista. Saatavana on myös oppaita, lomakkeita sekä tietosuojaan liittyviä lakiasetuksia.

- Aihealueet: *Tietoturvallisuus*

9 Liikenne- ja viestintäministeriö

9.1 CERT.fi

<http://www.cert.fi/>

CERT-FI on Viestintävirastossa toimiva kansallinen tietoturvaviranomainen, jonka tehtävänä on tietoturvaloukkausten ennaltaehkäisy, havainnointi, ratkaisu sekä tietoturvauhkista tiedottaminen.

Tietoturvaloukkauksella tarkoitetaan tilannetta, jossa organisaation, yrityksen, yhteisön tai yksityisen henkilön tietojärjestelmän tietojen käytettävyyttä, eheyttä tai luottamuksellisuutta oikeudettomasti muutetaan. Tällä voidaan käsittää esimerkiksi toisen henkilön tai organisaation tietojärjestelmän toimivuuden tahallista vaikeuttamista tai estämistä. Tietoturvaloukkaukseksi voidaan myös tulkita tilanne, jossa organisaation, yrityksen, yhteisön tai käyttäjän tietojärjestelmiä tai tietoja käytetään ilman käyttäjän lupaa.

- Etusivulta on nähtävissä tuoreimmat tiedotteet liittyen tietoturvaan ja havaittuihin haavoittuvuuksiin ohjelmissa tai laitteissa. Etusivulla on myös linkki [tietoturvaloukkausilmoitukseen](#).
- Varoitukset (tietoa haavoittuvuuksista ja tietoturvaloukkauksista)
- Tietoturva nyt! (uutisia)
- Haavoittuvuudet (luettelo haavoittuvuuksista, kohteista, hyökkäystavoista, haavoittuvuuksien hyväksikäytöstä ja ratkaisuista)
- Ohjeet (neuvoja mm. haittaohjelmien poistamiseen ja tietoturvahyökkäyksiltä suojautumiseen)
- Katsaukset (neljännesvuosittain julkaistavia tilannekatsauksia ko. ajanjakson merkittävimmistä kansalliseen ja kansainväliseen tietoturvallisuuteen vaikuttavista seikoista)
- Palvelut (ohjeet CERT-FI:n laatimien varoitusten, haavoittuvuustiedotteiden, ohjeiden ja muiden tiedotteiden tilaamiseksi esimerkiksi RSS-syötteenä, sähköposti- tai tekstiviestijakeluna)
- Esitykset (CERT-FI:n järjestämien seminaarien aineistoa)
 - Aihealueet (koko sivusto): *Rikosturvallisuus, Tietoturvallisuus*

9.2 Yrityksen tietoturvaopas

http://www.tietoturvaopas.fi/yrityksen_tietoturvaopas/fi/index.html

- Yrityksen tietoturvaopas on kattava tietopankki ohjeineen ja työkaluineen yrityksen tietoturvallisuuden hallintaan, kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Aloittelevalle yritykselle sivusto tarjoaa erinomaisen väylän oman tietoturvallisuuskulttuurin luomiseen.

Yrityksen tietoturvaoppaan läpikäynti ei edellytä tietoteknistä osaamista. Työkalupakki-osiosta voi ladata käyttöönsä erilaisia apuvälineitä.

- Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Tietoturvallisuus, Henkilöturvallisuus, Toimitilaturvallisuus*

9.3 Liikenneturva

<http://www.liikenneturva.fi/>

Liikenneturva on tieliikenneturvallisuuden valistusorganisaatio. Sen tehtävänä on vaikuttaa ennaltaehkäisevästi ihmisten liikennekäyttäytymiseen tiedottamalla, kampanjoimalla, tukemalla eri ikä- ja tienkäyttäjärühmien liikennekasvatusta sekä jatkokouluttamalla kuljettajia.

- Turvatieto-sivuille on koottu tietoa tienkäyttäjärühmittäin, esimerkiksi turvatilanteesta tyypillisistä onnettomuuksista, riskitekijöistä määräyksistä jne. Jalankulkijoista ja pyöräilijöistä tietoa löytyy myös selkokielenä.

- Turvalaitteet-osiossa käsitellään onnettomuuden seurauksia lieventäviä turvalaitteita, kuten esimerkiksi renkaita ja niiden kuntoa sekä aktiivista ja passiivista ajoturvallisuutta.
 - Aihealueet: *Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Työturvallisuus*

9.4 Tiehallinto

<http://www.tiehallinto.fi/>

Tiehallinto vastaa mm. maanteiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja liikennemerkeistä. Tiehallinnon verkkosivut tarjoavat ajankohtaista tietoa muun muassa liikennetilanteesta, liikenteen häiriöistä ja työturvallisuudesta.

- Ajankohtaista-osio tarjoaa uutisia, tiedotteita, kuulutuksia yms. Tietoja voi hakea myös tiepiireittäin.
- Liikenteen tiedotuksesta saa tarkkaa, ajantasaista tietoa mm. häiriöistä, säästä ja tietöistä.
- Tietoa palveluntuottajille -osiesta löytyy työturvallisuudesta.
 - Aihealueet: *Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Työturvallisuus*

9.5 LINTU

<http://www.lintu.info>

Liikenneturvallisuuden pitkän aikavälin tutkimus- ja kehittämisohjelma LINTU on liikenne- ja viestintäministeriön, Tiehallinnon ja Ajoneuvohallintokeskuksen rahoittama tutkimusohjelma. Sen taustalla on valtioneuvoston hyväksymä liikenneturvallisuusvisio, jonka mukaan tieliikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla eikä loukkaantua vakavasti liikenteessä.

- Julkaisut-osiesta on saatavilla ohjelmaan liittyvien hankkeiden raportit sekä liikenneturvallisuuteen liittyviä selvityksiä ja analyseja.
 - Aihealueet: *Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Työturvallisuus, Henkilöturvallisuus*

10 Ulkoministeriö

10.1 Ulkoasiainministeriön verkkosivut

<http://formin.finland.fi/>

Ulkoasiainministeriö ja Suomen ulkomaanedustustot tuottavat maihin liittyvää tausta- ja ajankohtaistietoa. Perustiedon ja linkkien lisäksi palvelusta löytyy myös matkustamiseen ja maan turvallisuustilanteeseen liittyvää hyödyllistä tietoa. Myös edustustojen omat verkkosivut tarjoavat kohdemaahan liittyvää tietoa.

- Maat ja alueet
<http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?nodeid=15641&contentlan=1&culture=fi-FI>
 - Otsikon alta on saatavilla Ulkoasiainministeriön matkustustiedotteet maittain, matkustusturvallisuuskvinkkejä. Lisäksi jokaisesta maasta on saatavilla Maat A-Z -osiossa vähintään perustiedot, maahan liittyviä uutisia, sekä tiedot Suomen edustustosta (tai lähimmästä sellaisesta).
 - Aihealueet: *Henkilöturvallisuus, Ulkomaantoimintojen turvallisuus*
- Kansallinen turvallisuusviranomaisen (NSA)
<http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?nodeid=41940&contentlan=1&culture=fi-FI>
 - Kansallinen turvallisuusviranomaisen sijoittuu kansliapäällikkönä toimivan valtiosihteerin alaisuuteen. Sen tehtävänä on ohjata ja valvoa mm. että kansainväliset erityissuojattavat tietoaaineistot suojataan ja niitä käsitellään asianmukaisesti koko valtionhallinnossa sekä yrityksissä ja laitoksissa, joissa käsitellään kansainväliseksi luokiteltua aineistoa, koordinoita määrättyjen turvallisuusviranomaisten (DSA) ja kansallisen tietoliikenneturvallisuusviranomaisen (NCSA) toimintaa ja edustaa Suomea kansainvälisissä tietoturvalisuuskokouksissa. Sivuilta on saatavilla yhteystiedot yhteydenottoa varten.
 - Aihealueet: *Tietoturvallisuus, Henkilöturvallisuus*

11 Sosiaali- ja terveysministeriö

<http://www.stm.fi>

11.1 Sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivut

- STM ja hallinnonala » Valmiusasiat <http://www.stm.fi/valmius>
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon varautumista erityistilanteisiin ja poikkeusoloihin johtaa, valvoo ja yhteen sovittaa sosiaali- ja terveysministeriö. Tavoitteena on turvata väestön toimeentuloturva ja toimintakyky kaikissa turvallisuustilanteissa.

Valmiuslain mukaan valtion viranomaisten ja laitosten sekä kuntien on varmistettava tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa. Valmius varmistetaan mm. valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin.

Valmiusasioiden sivulta löytyy julkaisuja toimintojen turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Saatavilla on myös ajankohtaista tietoa influenssa A(H1N1) -viruksesta ja siihen liittyvistä varautumisohjeista.

- Aihealueet: *Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Työturvallisuus, Ympäristöturvallisuus, Valmiussuunnittelu,*

Hyvinvoinnin edistäminen » Ympäristöterveys

<http://www.stm.fi/hyvinvointi/ymparistoterveys>

- Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvilla tehtävillä pyritään varmistamaan elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi terveydensuojelu-, tupakka-, kemikaali-, elintarvike- ja tuoteturvallisuusvalvonta sekä eläinlääkintähuolto ja eläinsuojelu. Geenitekniikkaan ja säteilyturvallisuuteen liittyvät valvontatoimet sivuavat läheisesti ympäristöterveydenhuoltoa.

Ympäristöterveyden sivuilta on saatavilla tietoa terveydensuojelusta, geeniteknologiasta, bioteknologiasta, kemikaaleista ja säteilystä.

- Aihealueet: *Työturvallisuus, Ympäristöturvallisuus*

11.2 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

<http://www.thl.fi>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla toimiva tutkimus- ja kehittämislaitos. THL:n tehtävänä on väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ehkäiseminen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittäminen. THL toimii alansa tilastoviranomaisena sekä huolehtii tehtäväalueensa tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä. THL palvelee valtion ja kuntien päättäjiä, alan toimijoita, järjestöjä, tutkimusmaailmaa ja kansalaisia.

- Influenssa A(H1N1)v (sikainfluenssa) -sivut http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/ah1n1v
 - Tällä sivustolla on tietoa influenssa A(H1N1)v -viruksesta, jota kutsutaan myös sikainfluenssaksi. Osa linkeistä vie entisen Kansanterveyslaitoksen (KTL) verkkosivuille ja aukeaa uuteen selainikkunaan. Sivuilta on saatavilla muun muassa suojausohjeita, hoito-ohjeita ja vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin.
 - Aihealueet: *Työturvallisuus*
- Matkailijan terveysopas 2009
http://www.ktl.fi/portal/suomi/julkaisut/oppaat_ja_kirjat/matkailijan_terveysopas
 - Matkailijan terveysopas on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimittama, suomalaisten asiantuntijoiden kanssa laadittu käsikirja terveydenhuollon ammattilai-

sille, matkailijoille ja matkailualalla työskenteleville. Saatavilla sekä verkko- että pdf-versio.

Kirja sisältää mm. maakohtaisen luettelon rokotusvaatimuksista ja malarian ehkäisystä, turvallisuusohjeita sekä tietoa lääkkeistä ulkomailla.

- Aihealueet: *Työturvallisuus, Ulkomaantoimintojen turvallisuus*

11.3 Työsuojelupiirit

<http://www.tyosuojelu.fi/>

- Työn tekemisen turvallisuus ja terveellisyys on perusta työntekijöiden hyvinvoinnille ja sitä kautta työn sujumiselle ja yrityksen tuottavuudelle.

Työsuojelun tavoitteena on työpaikan oma-aloitteinen turvallisuuden hallinta. Se on järjestettävä kuten mikä tahansa muu tulokseen tähtäävä toiminto. Vastuu työsuojelusta on aina työnantajalla.

- Työsuojelupiirien verkkosivut tarjoavat kattavan tieto- ja neuvontapankin koskien työsuojeluasioita. Etusivulta on saatavilla tietoa muun muassa toimintaohjeista ongelmatilanteissa, työsuhdeasioista, työoloista, vaara- ja haittatekijöistä sekä työsuojelun valvonnasta.

- Aihealueet: *Työturvallisuus, Ympäristöturvallisuus, Henkilöturvallisuus*

11.4 Työturvallisuuskeskus TTK

<http://www.ttk.fi/> <http://www.tyoturva.fi>

Työturvallisuuskeskuksen tavoitteena on parantaa työturvallisuuden, työhyvinvoinnin, tulokellisuuden sekä esimiestyön ja yhteistoiminnan edellytyksiä työyhteisöissä.

- Työsuojelu työpaikalla
 - Työsuojelun tavoitteena on taata turvalliset ja terveelliset työolot ja tukea työntekijöiden työkykyä. Tehokas työsuojelu on järjestelmällistä ja perustuu työpaikan vaarojen arviointiin ja yhteistyössä tehtyihin suunnitelmiin. Kun työsuojelu on osa jokapäiväistä työntekoa, on työpaikalla helppo luoda yhteisiä työsuojelukäytäntöjä ja toimintatapoja.

Osiosta löytyy mm. työsuojelun toimintamalli, tarkistuslistat vaarojen tunnistamiselle, tietoa fyysisestä ja henkisestä työkuormituksesta, työtapaturmista ja työväkivallasta.

- Aihealueet: *Työturvallisuus, Ympäristöturvallisuus, Henkilöturvallisuus*

11.5 Työterveyslaitos

<http://www.ttl.fi/>

Työterveyslaitos on monitieteinen tutkimus- ja asiantuntijalaitos, joka edistää työn terveellisyttä ja turvallisuutta sekä työntekijöiden hyvinvointia.

- Etusivulta on suoraan saatavilla linkit työoloihin ja turvallisuuteen liittyvistä aihealueista (henkilönsuojaimet, kemikaaliturvallisuus, sisäilma ja sisäympäristö, tapaturmat, työhygieniä ja työolot). Kustakin aihealueesta on tarjolla mm. ajankohtaista tietoa, työkaluja ja tutkimustietoa.
- Työterveyslaitoksen palveluista(<http://www.ttl.fi/internet/suomi/palvelut>) on saatavilla asiantuntija-apua esimerkiksi työyhteisöä ja työympäristöä koskevissa kysymyksissä.
 - Aihealueet: *Työturvallisuus, Ympäristöturvallisuus, Henkilöturvallisuus*

11.6 Finanssivalvonta

<http://www.finanssivalvonta.fi>

Finanssivalvonta (Fiva) on uusi rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, jolle pääosin siirtyivät 1.1.2009 alkaen entisten Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävät. Valvottavia ovat siis mm. pankit, vakuutus- ja eläkeyhtiöt sekä muut vakuutuslalla toimivat, sijoituspalveluyritykset, rahastoyhtiöt ja pörssi.

Fivan sivuilta on saatavilla tarkempaa tietoa sen ydintoiminnoista, säätelystä ja valvonnasta. Sivujen kautta on mahdollista hakea toimilupahakemus luottolaitokselle, kotimaisen henki-, vahinko- ja jälleenvakuutusyhtiölle, sijoituspalveluyritykselle, rahastoyhtiölle ja säilytysyhteisölle.

Lisäksi Finanssivalvonnan sivuilta on saatavilla raportointiohjeet luottomarkkinoilla, pääomamarkkinoilla ja vakuutusmarkkinoilla toimiville tahoille.

- Aihealueet: *Tuotannon ja toiminnan turvallisuus*

12 Valtiovarainministeriö

<http://www.vm.fi/>

12.1 Valtionvarainministeriön verkkosivut

Valtiovarainministeriö vastaa valtion tietoturvallisuuden ohjauksesta ja kehittämisestä. Tietoturvallisuus on yhteiskunnan toimintojen, palvelujen, sovellusten ja tietoteknisen infrastruktuurin perusedellytys. Suomen lainsäädäntö lähtee siitä, että tietoturvallisuus on hoidettava asianmukaisesti.

- Etusivu / Hallinnon kehittäminen / Tietoturvallisuus / Voimassa olevat tietoturvaohjeet ja -määräykset
http://www.vm.fi/vm/fi/13_hallinnon_kehittaminen/09_Tietoturvallisuus/02_tietoturvaohjeet_ja_maaraykset/index.jsp
 - Valtiovarainministeriön asettama valtionhallinnon tietoturvallisuuden johtoryhmä (VAHTI) kehittää VAHTI-ohjeistusta, joka kattaa kaikki tietoturvallisuuden osa-alueet. Sivuilta on saatavilla hyödyllisiä ohjeita, oppaita, raportteja ja suosituksia liittyen tietoturvallisuuteen ja sen kehittämiseen. Jokaisesta julkaisusta on saatavilla pdf-versio, painotuotteita varten on tilausohjeet.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Tietoturvallisuus*

13 Työ- ja elinkeinoministeriö

<http://www.tem.fi>

13.1 TUKES

<http://www.tukes.fi/>

Turvatekniikan keskus toimii teknisen turvallisuuden ja luotettavuuden valvojana, kehittäjänä ja asiantuntijana. Tukes valvoo toimialojensa tuotteita, laitteistoja, laitoksia ja teknisiä palveluita. Toiminnan tarkoituksena on suojella ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä turvallisuusriskeiltä ja edistää teknistä luotettavuutta.

- Toimialat <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/>
 - Näiltä sivuilta löytyvät Tukesin toimialat ryhmiteltyinä. Kustakin toimialasta voi tutkia tarkemmin toimialan asioita elinkaaren mukaisesti alkaen suunnittelusta ja päätyen kunnossapitoon sekä käytöstä poistoon. Tietoa löytyy koskien niin tuotteita, laitteistoja, laitoksia kuin teknisiä palvelujakin.
 - Aihealueet: *Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Työturvallisuus, Ympäristöturvallisuus, Pelastustoiminta, Henkilöturvallisuus*
- Tietopalvelut <http://www.tukes.fi/fi/Palvelut/>
 - Tukesin tietopalvelut; erilaiset tietotuotteet, rekisterit, säädökset ja ohjeet ym. hyödylliset aineistot. Palvelut on ryhmitelty tuotteiden mukaan ja voit tarkastella niitä toimialoittain. Sivuilla voi tutustua esimerkiksi tiedotteisiin, julkaisuihin ja rekistereihin. Lisäksi tarjolla on mahdollisuus liittyä tiedotepalvelun tilaajaksi tai tilata esitteitä verkkolomakkeella.
 - Aihealueet: *Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Työturvallisuus, Ympäristöturvallisuus, Pelastustoiminta, Henkilöturvallisuus*

13.2 Huoltovarmuuskeskus

<http://www.huoltovarmuus.fi>

Huoltovarmuuskeskus (HVK) on työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan laitos, jonka tehtävänä on maan huoltovarmuuden ylläpitämiseen ja kehittämiseen liittyvä suunnittelu ja operatiivinen toiminta.

Yleisesti huoltovarmuudella tarkoitetaan kykyä sellaisten yhteiskunnan taloudellisten perustoimintojen ylläpitämiseen, jotka ovat välttämättömiä väestön elinmahdollisuuksien, yhteiskunnan toimivuuden ja turvallisuuden sekä maanpuolustuksen materiaalistien edellytysten turvaamiseksi vakavissa häiriöissä ja poikkeusoloissa.

- Julkaisuarkisto <http://www.huoltovarmuus.fi/julkaisut/julkaisuarkisto/>
 - Huoltovarmuuskeskuksen julkaisuarkisto sisältää paitsi tietoa huoltovarmuudesta ja siihen liittyvistä hankkeista, myös ohjeita yksityisille ja yrityksille erilaisiin poikkeustilanteisiin varautumisesta.
 - Aihealueet: *Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Valmiussuunnittelu, Tietoturvallisuus, Henkilöturvallisuus*

14 Ympäristöministeriö

14.1 Valtion ympäristöhallinnon verkkopalvelu

<http://www.ymparisto.fi>

- Ympäristönsuojelu <http://www.ymparisto.fi/ymparistonsuojelu>
 - Ympäristöhallinnon ympäristönsuojelua käsitteleviltä sivuilta on saatavilla tietoa niin ympäristöön liittyvistä suojelutoimista kuin ympäristöriskeistä ja ympäristövahinkojen torjunnasta.
 - Aihealueet: *Ympäristöturvallisuus*

- Maankäyttö ja rakentaminen <http://www.ymparisto.fi/maankayttojarakentaminen>
 - Sivut käsittelevät maankäytön ja rakentamisen lisäksi myös rakenteellista ja paloturvallisuutta sekä rakennetun ympäristön käyttöturvallisuutta. Perustiedon lisäksi aiheista on tarjolla tietoa lainsäädännöstä sekä tarkempaa tietoa julkaisujen muodossa.
 - Aihealueet: *Työturvallisuus, Ympäristöturvallisuus, Pelastustoiminta, Henkilöturvallisuus, Toimitilaturvallisuus*

15 Muita hyödyllisiä tietolähteitä

Tähän osioon on koottu viranomaislähteiden ulkopuolelta hyödyllisiä ja luotettavia tietolähteitä.

15.1 Yritysturvallisuus EK Oy

<http://www.ek.fi/ytnk08/fi/index.php>

Yritysturvallisuus EK, Yritysturvallisuuden neuvottelukunta sekä Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n yritysturvallisuustoimisto pyrkivät parantamaan yritysturvallisuustiedon yleistä saatavuutta ja käyttöä, lisäämään turvallisuustietoisuutta sekä edistämään yrityksissä tehtävää turvallisuustyötä. Sivuilla kerrotaan yritysturvallisuuden perusteista, sisällöstä ja siitä toiminnasta, jota yritysturvallisuuden nimissä tehdään EK:n jäsenyrityksissä.

Tietopalvelu (YTNKextra) jakautuu julkiseen kaikille lukijoille tarkoitettuihin sivuihin ja jäsenyrityksille sekä tärkeille sidosryhmille tarkoitettuun extranet -palveluun. Palvelu sisältää mm. yritysturvallisuuden perusteet, oppaita, tietopakettiesityksiä ja materiaalia eri yritysturvallisuuteen liittyvistä tapahtumista.

- Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Työturvallisuus, Ympäristöturvallisuus, Pelastustoiminta, Valmiussuunnittelu, Tietoturvallisuus, Henkilöturvallisuus, Toimitilaturvallisuus, Ulkomaantoimintojen turvallisuus*

15.2 Keskuskauppakamari

<http://www.keskuskauppakamari.fi>

Kauppakamari on yritysten alueellinen, valtakunnallinen ja globaali yhteistyöverkosto.

- Yritysturvallisuus
 - http://www.keskuskauppakamari.fi/kkk/edunvalvonta/Elinkeinopolitiikka/fi_FI/yritysturvallisuus/
 - Keskuskauppakamarin yritysturvallisuustoiminnan tavoitteena on yritysten omaehtoisen riskienhallinnan tukeminen ja turvallisuustietoisuuden lisääminen. Keskuskauppakamari edistää yritysturvallisuutta sekä omilla selvityksillä ja ohjeilla että yhteistyöhankkeilla. Sivuille on koottu yritysturvallisuutta ja riskienhallintaa edistäviä toimintamalleja ja ohjeita sekä ajankohtaisia selvityksiä ja tilannekuvia.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Työturvallisuus, Tietoturvallisuus, Henkilöturvallisuus*

15.3 Suomen pelastusalan keskusjärjestö SPEK

<http://www.spek.fi>

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö toimii palo- ja pelastusalan sekä väestönsuojelun ja varautumisen asiantuntijana. SPEK:n sivuilta on saatavilla tietoa koulutuksista sekä ohjeita ja oppaita liittyen pelastus- ja valmiustoimintaan. Etusivulta on saatavilla mm. seuraavat osiot.

- Ajankohtaista-sivuilta on saatavilla tiedotteita, SPEKtaakkeli-ajankohtaistiedotteita pdf-versioina sekä linkkejä turvallisuuteen liittyville kampanjasivustoille.
- Koulutus-sivuilla on tarkempaa tietoa ja ilmoittautumisohjeita SPEKin järjestämistä koulutuskursseista ja -tilaisuuksista. Koulutusta on tarjolla yrityksille, organisaatioille ja yksityishenkilöille.
- Paloturvallisuus-osio tarjoaa ohjeita ja neuvoja paloturvallisuuden ylläpitoon ja ennalta varautumiseen niin kotona, mökillä kuin toimistossakin. Pelastus-

suunnitelma-välilehden alta löytyy latauslinkki valmiiseen pelastussuunnitelmapohjaan.

- Yritykset ja viranomaiset -osiosta löytyy yrityksille suunnattua tietoa liittyen pelastus- ja valmiustoimintaan. Esimerkiksi Oma valvonta -välilehden alta löytyy palotarkastuslomake ja Vaaralliset aineet -alueelta linkit OVA (Onnettomuuden vaaraa aiheuttavat aineet) -ohjeisiin sekä ICSC (Kansainväliset kemikaalikortit) -kortteihin.
- Varautuminen-sivusto antaa lisätietoa liittyen omatoimiseen varautumiseen ja väestönsuojeluun.
 - Aihealueet: *Pelastustoiminta, Valmiussuunnittelu, Työturvallisuus*

15.4 Finanssialan keskusliitto

<http://www.fkl.fi>

- Vahingontorjunta.fi
<http://www.vahingontorjunta.fi/>
 - Vahingontorjunta.fi on Finanssialan Keskusliiton (FK) teemasivusto. Vahingontorjunta-toiminnon päätarkoituksena on turvallisuusajattelun ja vahingontorjunnan ylläpitäminen ja edistäminen siten, että vakuutusalan yhteiset tavoitteet toteutuvat. Sivut tarjoavat tietoa mm. palovahinkojen, rikosten ja vesivahinkojen sekä tapaturmien torjunnasta. Vahingontorjunta.fi -sivuilta löytyvät myös kaikki vakuutusallalla hyväksytyt suojele- ja turvallisuusohjeet sekä liike- ja laitehyväksynät.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Pelastustoiminta, Työturvallisuus, Toimitilaturvallisuus*
- Pankkiturvallisuus.fi
<http://www.pankkiturvallisuus.fi>
 - Sivulla opastetaan turvalliseen pankkiasiointiin, maksamiseen ja maksuvälineiden käyttöön. Tarjolla on myös neuvoja kortti- ja verkkopankkihuijauksien välttämiseen. Yläreunan palkista on saatavilla myös ”Ammattilaisille”-osio, joka on suunnattu finanssialan ammattilaisille ja asiantuntijoille.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus, Tieturvallisuus*

15.5 Kaupan liitto

- Toimintaympäristö - Turvallisuus
http://kauppa.fi/fin/tietoa_kaupasta/toimintaympaeristoe/turvallisuus
 - Kaupan liitto on kaupan alan valtakunnallinen edunvalvontajärjestö, jonka tehtävänä on edistää suomalaista kauppaa. Kaupan turvallisuutta käsittelevästä osiosta on saatavilla Kaupan turvallisuustavoite -ohjelma, anastusilmoituksia ja hakulomake liikkeen turvallisuusmerkintää varten.
 - Aihealueet: *Rikosturvallisuus, Tuotannon ja toiminnan turvallisuus*

15.6 Finnsecurity ry

<http://www.finnsecurity.fi>

Finnsecurity ry on turvallisuusalan vaikuttaja ja yhteistoimintajärjestö. Turvallisuusalan ammattilaisten yhdistyksenä Finnsecurity ry:n tavoitteena on alan merkittävänä vaikuttajana kehittää jäsentensä ammatillista osaamista ja yhteishenkeä verkostoitumalla sekä lisätä yhteistyötä muiden turvallisuusalan järjestöjen, yritysten ja julkisen vallan kanssa turvallisuuden edistämiseksi yhteiskunnassa.

Sivuilta on saatavissa turvallisuusalan uutisia sekä Finnsecurity ry:n ajankohtaiset uutiset ja tapahtumatiedot. Sivujen kautta yksityishenkilö, yritys tai yhteisö voi hakea Finnsecurityn jäsenyyttä. Finnsecurity ry toimii aktiivisesti jaostojensa kautta. Jaostot järjestävät tapahtumia sekä jäsenille että muille toimijoille eri paikkakunnilla toimintavuoden aikana.

15.7 ASIS Finland

<http://www.asisfinland.org>

ASIS Finland on Suomen johtava kansainvälinen turvallisuusalan yhdistys ja merkittävä yhteiskunnallinen turvallisuusvaikuttaja. Yhdistys toimii turvallisuusalan ammattilaisten välisenä linkkinä kansainvälisiin verkostoihin tarjoamalla jäsenilleen tietotaitoa, osaamista ja koulutusta turvallisuusalan huipulta.

Sivuilta on saatavilla ohjeet jäsenhakemusta varten. Yhdistyksen jäsenillä on esimerkiksi mahdollisuus saada alennuksia erilaisista turvallisuusalan koulutustapahtumista.

ASIS on kansainvälinen yhdistys, jonka kotisivuilta (<http://www.asisonline.org>) on saatavilla englanninkielisiä turvallisuuteen liittyviä työkaluja, ohjeita ja ohjelmia, niin jäsenille kuin ei-jäsenillekin.

15.8 Seismologian laitos, Helsingin yliopisto

<http://www.seismo.helsinki.fi/>

Seismologian laitos on Helsingin yliopiston konsistorin alainen valtakunnallinen erillislaitos. Laitoksen tehtävänä on suorittaa seismologista havainto- ja tutkimustyötä sekä ylläpitää Suomen kansallista seismistä asemaverkkoa (HE). Lisäksi laitos huolehtii Suomen kansainvälisestä seismologisesta yhteistyöstä ja suorittaa valvontaseismologisia tehtäviä viranomaisten toimeksiannosta.

- Havaintotoiminta-otsikon alta löytyy tietoa viimeaikaisista maanjäristyksistä Suomessa ja maailmalla.
- Maanjäristystietoa-osio tarjoaa matkustaville ja muille henkilöille tärkeää tietoa ja ohjeistusta maanjäristysten varalta.
 - Aihealueet: *Henkilöturvallisuus, Ulkomaantoimintojen turvallisuus*

15.9 Theseus - ammattikorkeakoulujen verkkokirjasto

<http://www.thesus.fi>

Verkkokirjasto Theseus tarjoaa lähes kolmenkymmenen ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä sekä julkaisuja verkossa. Opinnäytetöitä ja julkaisuja voi tarkastella kokonaisuudessaan ja niitä voi hyödyntää esimerkiksi tutkimus- tai kehittämistyössä.

- Turvallisuusalan koulutusohjelma (Laurea AMK)
 - <https://publications.thesus.fi/handle/10024/270>
- Turvallisuusosaamisen koulutusohjelma (Ylempi AMK) (Laurea AMK)
 - <https://publications.thesus.fi/handle/10024/278>
 - Sivuilta on saatavilla Laurea-Ammattikorkeakoulusta turvallisuusalan koulutusohjelmasta ja turvallisuusosaamisen koulutusohjelmasta valmistuneiden opinnäytetöitä. Kokoelman viitteitä voi selata sivun vasemman reunan palkista. Töitä voi hakea nimekkeen, julkaisuaian, tekijät tai asiasanojen mukaan.